

ANDA^{DE} DUINHEKS

T. LEEFER

DOORMARJO

MARIJO

ANDA
DE DUINHEKS

G. F. CALLENBACH — UITGEVER — NIJKERK

I. EEN VRIJE MIDDAG

Waar het gele duinzand tusschen de groene struiken te voorschijn komt, glinstert het in de felle zon, die aan de wit-blauwe lucht te branden staat. Vijf jongens hebben een schuilplaats gezocht in de schaduw van een priëel.

De natuur, die zoo'n wondere kunstenaar is, heeft het priëel gebouwd en de jongens kennen geen mooier dan dit, met zijn dak en wanden van bruingroen bramenloof, waartusschen het grijs van de duindistel licht.

Hoog er omheen staan de duinen, ruig begroeid met stekelige brem, die de schuchtere bloempjes van paarse duinviooltjes en rose windekelkjes lijkt te beschermen. En over de stille schoonheid van dat plekje ruischt zacht de zee.

Die vijf jongens zijn er op deze mooie Septembermiddag op uit getrokken om „de duinflora te bestudeeren”, zooals Inge Klipland het zijn leeraar met overdreven rollende r's nabrouwt. Ten bewijze van hun ijver liggen hun plantentrommels en determineerboeken tusschen de bramen achter hen. Maar andere bewijzen van hun ijver ontbreken dan ook. Want de trommels zijn nog leeg en dus hebben ook de boeken nog geen dienst behoeven te doen. Immers, als ze boven op een duin zijn geklauterd, kunnen ze het onmogelijk laten, er om 't hardst aan de andere kant af te hollen en als ze aan de voet staan, spreekt het vanzelf, dat ze zich inspannen, de volgende top te nemen. Zoo zijn ze warm en rood in hun priëel aangeland, en liggen nu zoo lui mogelijk te luisteren naar 't ruischen van de zee.

Het onweerstaanbaar lokkende ruischen van de zee! En dat op een warme, vrije zomermiddag!

Daan van Damme is de eerste, die 't niet langer uit kan houden.

„k Heb m'n badpak bij me,” zegt hij, terwijl hij al vast begint z'n schoenen los te peuteren.

„En ik heb 't al aan,” lacht Kees Muien.

En Inge Klipland en Cas van Duin en Koos Ratelaar, ze krijgen opeens allemaal haast.

Ze binden hun kleeven bij elkaar met de riem van hun plantentrommel en dan rennen ze met malle sprongen van hun lange, bloote beenen over de hooge zeereep naar het strand.

Wijd en eenzaam ligt daar 't breede strand te glanzen in de zon en rustig kuift de branding een witte schitterlijn langs de kust, heen en terug, heen en terug, . . .

Onder joelend geschreeuw laten de jongens zich van de hooge, onbegroeide zeereep rollen en hollen dan uitgelaten verder, naar 't blauwgroene water. Daar stoeien en plassen ze en ze zitten Koos Ratelaar, die schrikkelijk bang is voor alle mogelijke glibberige dieren, na met kwallen, waar ze zelf ook even van griezelen. De mooie, blauw-blanke zeemeeuwen, die juist een plechtige vergadering houden op een drooggeëbde zandplaat, zijn al dadelijk verschrikt omhoog gewiekt en op een stiller plekje neergestreken en de rose zeesterren weten niet, hoe gauw ze moeten wegroeien, om niet vertrappt te worden door die wilde jongensvoeten.

„O, kijk eens!” roept plotseling Cas van Duin.

En als ze allemaal kijken naar wat Cas ziet, worden ze een oogenblik stil van bewondering.

De zon staat als een roodgouden bal boven de zee, ver tegen de blauwe hemelkoepel en doorstreept de lucht met prachtige kleuren van rose en violet in alle

schakeeringen. En over de zee werpt ze een breede baan van zilverglanzend licht, vloeiend tot de gezicht-einder.

„Prachtig is dat,” zegt Koos Ratelaar. „Zie je daar die witte wolkenheuvels? Ze stapelen al hooger en hooger op en kijk, nu krijgen ze rose toppen en gouden hellingen, o, zeg, dat is schitterend!”

„Maar dat is niet schitterend,” valt Cas van Duin, de

.... en dan rennen ze met malle sprongen naar het strand. Blz. 8.

visscherszoon, even later uit. En hij wijst naar 't Zuiden, waar heel in de verte, vlak boven de horizon, de lucht loodkleurig is geworden.

De anderen zien het ook.

„Daar zit een flinke bui,” stelt Inge vast.

„En hij blijft daar niet zitten, hij komt,” zegt Cas.

„Laten we maken dat we thuis komen.”

Zwijgend rennen ze nu terug over 't strand, terwijl de meeuwen onrustig boven de zee en de duinen beginnen te vliegen.

Met wijde stappen klauteren ze de zeereep over en staan even later in hun priëel hun kleeren aan te trekken.

„Gelukkig dat ze er nog liggen,” verbreekt Kees Muijen het zwijgen.

„Dacht je, dat ze gestolen waren?” informeert Daan.

„Nou, de duinheks kon ze toch meegenomen hebben,” zegt Inge.

„De duinheks?” vraagt Koos met een half ongeloovig gezicht. „Is hier een heks in de duinen?”

Hij woont nog maar kort in Disteldorp. Notaris Ratelaar is uit de stad naar een zeedorp verhuisd, om de gezondheid van zijn vrouw. Daardoor heeft Koos nog niet van de duinheks gehoord.

„Nou, òf er hier een is,” zegt Cas van Duin. „Een echte, hoor! Anda heet ze en overdag verkleedt ze zich als een koopvrouw. Dan loopt ze langs de wegen met een mandje aan haar arm. Bij ons komt ze ook en moeder koopt wel eens wat van haar. Maar grootmoeder wil nooit, dat ze op de werf komt, anders betovert ze het huis. Grootmoeder legt altijd twee bezems gekruist over elkaar voor het hekje. En, jò, ze stapt er toch maar nooit overheen. 't Beste bewijs, dat ze echt een heks is, zegt grootmoeder. En niemand weet, waar

haar huis staat. Ze komt en ze verdwijnt en je weet niet waar ze blijft."

Inge Klipland lacht luid.

„En jij bent net zoo'n oude tooverkol, als je al die onzin gelooft," lacht hij.

„De stakker heeft natuurlijk last van reumatisch en is al blij, als ze zoowat kan voortsukkelen. Geen wonder, dat ze er voor bedankt, over twee gekruiste bezems te stappen."

Maar de anderen lachen niet. Ze vinden het opeens toch wat stil en angstig tusschen de hooge, ruige duinen, met de grillige holen in de hellingen.

„Iedereen zegt het toch," komt nu ook Kees uit de hoek, „en onze pakhuisknecht, die z'n tante heeft haar zelf over de toppen van de duinen zien zweven, toen 't lichte maan was. En haar voeten raakten de grond heelemaal niet."

„Dan wandelt die tante van jou ook laat alleen in de duinen," spot Inge.

„Je hoeft er niet om te lachen," begint Kees weer verontwaardigd, „onze pakhuisknecht z'n tante. . . ."

„Die loopt met krante," maakt Daan van Damme een eind aan 't verhaal van Kees. „En laten we nou opschieten, zeg, kijk die lucht eens."

In een oogenblik zijn de jongens nu klaar en met hun leege plantentrommels en ongebruikte boeken gaan ze zoo vlug mogelijk op huis aan.

Inge naar het deftige doktershuis, aan 't eind van de Schelpweg, die achter de duinen loopt. Koos naar 't lage, breede notarishuis, op 't ouderwetsche dorpsplein, Daan naar het landhuisje, dat z'n moeder met haar gezin na zijns vaders dood betrokken heeft, Kees naar de winkel, waar de dorpelingen zoowel kruideniers-

waren als manufacturen en zoowel mandewerk als bezems en borstels kunnen bekomen en Cas naar z'n eenvoudig visschershuisje.

En alle vijf zijn ze net binnen als de bui in z'n geweldige kracht boven zee en duinen losbreekt.

2. DE DUINHUT

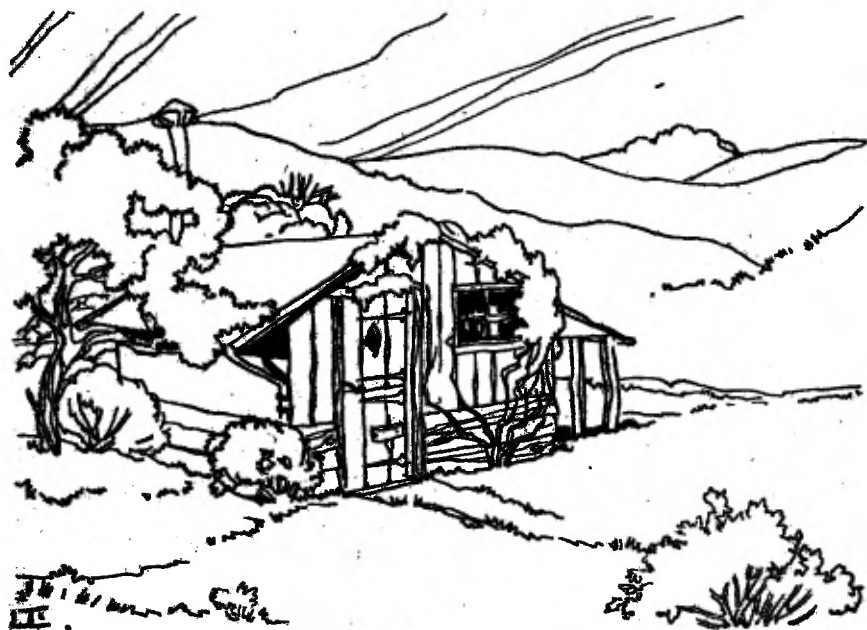
Met haar vermoeide voeten volgt een kleine, magere vrouw de slingerende duinpaadjes. Ze verschrikt niet, wanneer een dreunende donderslag kletterend door de zee wordt teruggekaatst tegen de duinen. Haar droeve oogen blikken niet omhoog, als felle bliksemflitsen door de inktzwarte lucht zigzaggen. En het schijnt haar niet te deren, als de regen in striemende stralen neerschiet.

De sterke wind, die de zee zweept, tot de golven brulend over 't strand vliegen, tegen de zeereep aan, kan ze alleen maar hóóren achter de beschuttende duinenrij. En iets van de woede der golven bereikt haar in vlokken grauwig schuim, die de wind over haar heen-slingert.

„Zoo was het toen ook,” mompelt ze; „zoo brulde de zee, zoo bulderde de wind, zoo ratelde de donder en vuurde het weerlicht. O, mijn jongen. En ik kon je niet helpen. . . .”

En bij elke slag, die door de duinen dreunt, herhaalt ze haar klaaglijk: „Zoo was het toen ook . . . zoo . . .” Haar oogen staren groot voor zich uit en met langzame schreden volgt ze de paadjes, die al moeilijker te begaan worden, overgroeid als ze in die eenzaamheid zijn door de stekelige braamstruiken en de snijdend scherpe helm.

Ze moet wel goed thuis zijn in de wildernis, die nu haar voet betreedt, waar ieder spoor van een pad ontbreekt. Want zonder aarzelen schrijdt ze voort, duin op, duin af, tot ze een kom bereikt, zoo diep, zoo vol grillige hopen en schaduwen, zoo dicht met somber struikgewas

En tegen een der wanden van dit duindal leunt een hut, ...

begroeid, dat de geheimzinnigheid zelf hier wel schijnt te wonen.

En tegen een der wanden van dit duindal leunt een hut, bijna onzichtbaar in de ruigte van takken en bladeren. Hoe lang die hut daar al staat? En wie ze daar heeft neergezet? Misschien zullen de oude menschen van het

dorp het kunnen vertellen. In ieder geval heeft ze zoolang leeggestaan, dat het akkertje, hetwelk bij de hut behoort en waarop heel vroeger aardappelen geteeld zijn, nu weer geheel door bramen begroeid is.

En als op een dag een vrouw uit een der dorpen verder landwaarts in, de hut betreft, verwondert ieder zich, dat er nog iemand dáár wil wonen. En ze denken dan ook, dat de vreemde wel gauw weer weg zal gaan uit dat diepe, geheimnisvolle dal, waar het bij nacht toch wel akelig moet wezen.

Maar ze is gebleven, de vreemde, en ze heeft getracht haar brood te verdienen met uit werken te gaan en wat handel te drijven.

En niemand van de dorpingen weet meer van haar, dan dat ze Anda heet en dat de hut aan haar grootvader heeft toebehoord.

Als ze haar vragen: „Anda, woon je daar nu niet verschrikkelijk eenzaam, zoo in 't meest woeste gedeelte van de duinen?“, dan glimlacht ze droevig en zegt alleen: „Ik moet toch dicht bij de zee wonen, dan is hij gauw thuis, als hij komt.“

En verder is er niets uit haar te krijgen. Daarom denken de dorpingen, dat ze onnoozel is en bijgeloovige oude vrouwen gelooven zeker, dat ze tooveren kan.

Dat een groot verdriet de geest van de arme Anda beneveld heeft, daaraan denkt niemand.

De bui drijft wat af, als Anda haar hutje bereikt heeft. Het schemert al in de kleine ruimte, die haar tot woonkamer, slaapkamer en keuken dient.

Vermoeid gaat ze op een stoel voor 't kleine venster zitten.

Zoo, met de handen gevouwen in haar schoot, staart ze naar buiten, waar de avond langzaam daalt.

Het noodweer heeft uitgewoed.

Aan de heldere lucht schitteren de sterren. Het witte maanlicht glanst in het donkere dal.

3. IN DE WITTE BOOT

De oude Pleun Schelvisch heeft een mooie, witte boot, die hij aan de badgasten verhuurt voor kleine tochten langs de kust, waarbij hij dan zelf mee gaat.

Maar daar er bijna geen badgasten meer in Disteldorp zijn, ligt de boot al enkele dagen ongebruikt in de kleine haven, terwijl de eigenaar in de naburige stad met gerookte bokking vent.

Nu is het weer Woensdagmiddag en de golfjes van de branding kabbelen zoo kalm als van een onschuldig beekje. Zacht deint daarachter de zee.

Inge Klipland en Cas van Duin zoeken schelpen langs het strand en ze zijn nog niet lang daarmee bezig, als ze Koos Ratelaar en Kees Muien in de verte zien aankomen.

En even later klinkt het schelle fluitje van Daan van Damme.

„Heb jij je huiswerk al af?” vraagt Kees aan Inge, die in de stad op een H.B.S. gaat.

„Nog niet heelemaal,” zegt Inge, „maar ik heb gisteren vóór gewerkt. M'n vrije Woensdagmiddag wil ik buiten zijn, zoolang het maar eenigszins kan. Vanavond maak ik de rest wel.”

„En wij hebben geen huiswerk vandaag,” juichen de andere vier, die in de zevende klas van de dorpsschool zitten. Cor zit er zelfs al voor de tweede keer in, omdat hij van vader niet van school mag vóór zijn veertiende jaar.

„Hoe dat zoo?” informeert Inge.

„De bovenmeester is ziek.”

„Fijn voor jullie,” zegt Inge.

„Dat hij ziek is?” vraagt Daan verwonderd.

„Loop, dat jullie geen huiswerk hebben, natuurlijk!”

Al zoekend en pratend zijn ze bij de haven gekomen, waar de mooie, witte boot van Pleun Schelvisch zacht wiegelt op het water. De jongens staan stil op de glooiing van groote, blauwe keien, en kijken naar de boot.

„Durf jij er van hier af inspringen?” vraagt Daan aan Inge.

„Wel, waarom niet?” zegt Inge, terwijl hij met geringschattende blik de afstand meet. „Let maar eens op . . . één . . . twee; huup!” Met een plof staat hij midden in de boot. Hij moet met z'n armen zwaaien, om zich staande te houden, want de boot schommelt geweldig.

„Wie volgt!” roept hij, als hij eindelijk stil staat.

„Dat durven we allemaal wel!” roept Cas terug. En enkele oogenblikken later zijn ze alle vijf in de boot. Cas gaat op een roeibank zitten en grijpt de riemen.

„Los” commandeert hij Koos, die 't dichtst bij de kant staat.

Die licht baldadig de lus van de paal, en eer de jongens zich rekenschap geven van 'tgeen ze doen, glijdt het bootje de haven door, naar de kalme zee.

„Nee, hoor, dat doen we niet; toe jô, keer om,” protesteert Kees Muien nog even.

Maar Cas roeit lachend verder. „Keesje is toch niet bang? Pak liever die andere riemen, dan gaan we wat gauwer.”

Inge zit al bij het roer en hanteert dat met groote handigheid.

Vol verbazing zit Koos naar Cas en Inge te kijken.

„Kunnen jullie varen?”

„O, wat goed,” pocht Cas. „’t Is de eerste keer niet, dat we roeien, maar alléén zijn we nog nooit de haven uit geweest. Er was altijd iemand bij, vader, of de Schelvisch of een andere schipper.”

„Laten we dan nou maar teruggaan,” zegt Koos.

„Ben je mal,” antwoordt Cas. „’t Gaat nou juist zoo fijn en ’t is heelemaal niet gevaarlijk bij zoo’n kalme zee.”

„Maar zou de Schelvisch ’t wel goedvinden, dat we zoo maar zijn boot nemen?” oppert Koos weer.

„Zeg, nou moet je ophouden, hoor,” zegt Cas ongeduldig. En Daan roept hard: „Bokking! Zure haring! Rolmops!” precies zooals Pleun dat altijd doet, als hij vent.

„Gaat het niet fijn?” vraagt Cas even later aan Daan en Kees, die elk een riem gegrepen hebben.

„Nou!” moeten ze toestemmen.

En hoe kan ’t nou ooit gevaarlijk zijn bij zulk mooi weer.

Spoedig vergeet Koos dan ook zijn angst en geniet hij van ’t heerlijke roeitochtje over de kalme zee.

„Als ik van school af mag, ga ’k naar zee, net als vader,” zegt Cas.

„Jij liever dan ik, hoor,” zegt Koos. „Met mooi weer is ’t fijn, maar als ’t stormt!”

Cas haalt de schouders op. Je kan wel merken, dat die Koos een echte landrot is.

Langs ’t strand loopt een schelpenvisscher op zijn bloote voeten door de zee. Achter zich sleept hij ’t groote schelpnet aan een lange stok. Telkens, als het net vol schelpen is, ledigt hij het met een zwaai in de

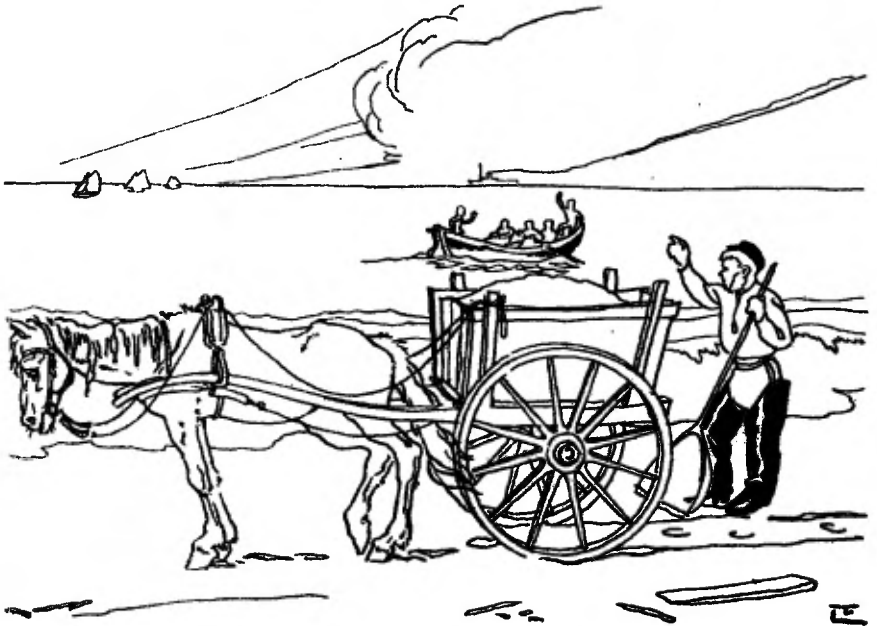
kar, die 't oude paard met moeite voorttrekt door 't mulle zand.

„Hallo! hallo!” roepen de jongens in de witte boot.

Even kijkt de schelpenvisscher op.

De jongens zwaaien als dol met hun armen.

De man laat een oogenblik zijn net rusten en roept iets,

Even kijkt de schelpenvisscher op.

wat ze door 't geruisch van de branding echter niet kunnen verstaan.

Vroolijk roeien ze door en hoofdschuddend sleept de schelpenvisscher zijn net weer door het natte zeezand.

Gedwee sjokt het paard naast hem voort.

En een tijdje later zien de jongens van uit de verte, dat

hij zijn net op de kar gooit bovenop de schelpen, en hoe hij met de zweep zijn paard tot spoed aanmaant. Om het beest te helpen, duwt hij zelf uit alle macht aan een wiel. Maar het vermoeide dier kan de last niet trekken. Dan maakt hij snel het krat van de wagen los en laat dit naar omlaag vallen. Daardoor gutst een stroom van schelpen in 't zand terug. Vlug brengt hij het krat nu weer omhoog, maakt het vast en daar sjokt het dier eindelijk moeizaam verder, tot waar een steenen pad door de duinen naar het dorp voert. De jongens zien nog hoe het paard op een sukkeldrafje over dat pad gaat, terwijl de man er evenzoo achteraan draaft.

„Net levende beelden,” lacht Inge, die met belangstelling het doen en laten van den schelpenvisscher gevolgd heeft.

Kees en Daan kijken om.

„O, zeg, wat een eind voorbij de haven zijn we al!” roept Kees.

„Laten we maar omkeeren,” stelt Cas voor.

„Als 't straks eb wordt, kunnen we bijna de haven niet meer binnenvaren van de zandbanken.”

„Jó, 't gaat misten,” zegt Daan.

„Jongens, ja,” vermaant Cas, „roeien wat je kunt.” Hij weet, hoe soms plotseling een dikke mist, die uit de zee schijnt te komen, in een oogenblik het heele strand en de duinen in een ondoorzichtig waas kan hullen.

De jongens roeien uit alle macht, maar ze zijn verder van de haven af dan ze denken. De tijd is ook zoo snel voorbijgegaan.

En steeds nader kruipt de mist.

En ze hebben de haven nog lang niet bereikt, als reeds

aan alle kanten de nevels hen omsluiten. Zóó dik wordt de mist, dat ze elkaar als schimmen zien.

Een vreemde beklemming belet hun bijna het ademen.

„Ik zal het roer goed recht probeeren te houden,” zegt Inge, „want zien kan ik niets.”

Hij vind zijn eigen stem dun en schriel, net of hij een ander is. Komt dat van de mist alleen? Ja, natuurlijk, hij is immers niet bang!

„Ze zullen wel gauw de havenlichten aansteken,” troost Cas zichzelf en z'n vrienden.

Kees en Daan, die aan de riemen zitten, houden hun lippen stijf opeengeklemd en roeien wat ze kunnen.

Koos zit stilletjes te huilen op de bodem van de boot, maar dat weten de anderen niet.

„Ik begrijp er niets van,” zegt Inge even later weer.

„We moeten er nu toch al zijn.”

„O, Inge,” zegt Cas ongerust, „als je het roer maar niet per ongeluk omgegooid hebt. Dan roeien we de zee in.

„Ik weet het niet,” zegt Inge onzeker. „Ik zie niets.

„Zouden ze dan nóóit de lichten aansteken?”

„'t Beste is, dat we niet meer roeien,” raadt Cas aan.

„Misschien drijven we dan wel vanzelf naar 't strand.”

„Of op een zandbank,” zegt Kees.

Koos huilt maar zachtjes.

En Daan zegt niets.

Hij denkt aan zijn moeder, die nu zeker al ongerust over hem zal zijn. Waren ze toch maar niet gegaan.

„Kwart voor vijf,” hoort hij Inge zeggen.

„Hoe kan die dat weten?” denkt Daan.

O, ja, dat is waar ook. Inge heeft een horloge met radiumwijzers. Die geven licht af.

Kwart voor vijven! Dus nog helder dag. En zij zitten midden in een witte duisternis.

„k Wou dat die mist maar optrok,” bibbert een stem uit de laagte.

„Dat willen we allemaal,” zegt Kees ongeduldig.

„Onze pakhuisknecht. . . .”

„Och jô, hou nou je mond over jullie pakhuisknecht,” valt Cas hem wrevelig in de rede.

„Ik wou maar, dat ze 't havenlicht aanstaken.”

„Ik denk, dat 't al lang brandt, maar de mist is te dik, 't komt er niet door,” zegt Inge.

Koos zit nu hard te snikken en geen van de jongens noemt hem een flauwe knul.

„Waren we maar niet gegaan,” denken ze alle vijf.

Hoe lang zou die mist wel blijven hangen? Misschien de heele nacht?

O, een nacht in een kleine boot op die oneindige, donkere zee.

„Als wij vergaan, is de Schelvisch zijn boot ook kwijt,” snikt Koos.

Daan lacht nu niet. Hij probeert ook niet Pleun's ventersroep na te bootsen.

Wat Koos daar zegt, heeft hij al een poosje gedacht.

Dan is Pleun z'n boot ook kwijt.

't Had vanmiddag zoo'n onschuldig grapje geleken. Maar toch was 't stelen geweest. . . .

O, wat schommelt die boot daar opeens. Waar zouden ze nu zitten? In de branding? Vlak bij de kust? Of midden op de zee, de onmetelijk diepe zee?

Als er nu eens een zeemonster uit de dikke mist op hen afkwam, zoo'n poliep, met meterslange grijpparmen, en hen met boot en al naar de diepte sleurde?

Daan rilt van angst.

„Heere, red ons toch, laat ons toch gauw de haven vinden,” bidt hij zachtjes.

„Jawel,” spreekt zijn geweten. „Eerst baldadig jezelf in gevaar brengen en dan vragen of God je helpen wil. Denk je, dat God zoo'n gebed hoort?”

„Waren we maar niet gegaan,” zegt hij moedeloos.

„Nou, zeg,” geeft Cas verontwaardigd terug, „je hadt er zelf nogal geen schik in, toen we zoo netjes de haven uitdraaiden. Je maakte de meeste drukte van ons allemaal.”

„Ik zeg toch niet, dat 't jouw schuld is,” zegt Daan kleintjes; „ik zeg alleen maar, dat ik wou, dat we 't niet gedaan hadden.”

„Konden wij dan weten, dat 't zou gaan misten?” zegt Cas wat minder heftig.

„Nee, natuurlijk niet,” zegt Daan, „maar al was 't niet gaan misten, dan hadden we 't nog niet moeten doen. Moeder zou 't nooit goedgevonden hebben en de Schelvisch ook niet.”

„Ja, als je zoo praat,” zegt Cas weifelend, „moeders zijn altijd bang en de Schelvisch is een ouwe brompot.” Daan antwoordt niet. Cas begrijpt best, wat hij bedoelt, maar hij praat over z'n eigen onrust heen.

In de verte scheurt het snerpand geluid van een misthoorn de stilte. Zeker een schip in de buurt, denkt Daan. Als dat nu eens zoo dicht bij hun boot kwam, dat het over hen heen voer! Zou hij nog eens om redding durven bidden? De anderen bidden misschien ook wel. Ze zijn zoo stil. Hij denkt aan een tekst, die hij jaren geleden van zijn vader geleerd heeft. Toen had hij de woorden onthouden, zonder ze te begrijpen. Nu weet hij ineens heel duidelijk wat ze beteekenen.

„Wie zijn zonden belijdt en laat, dien zal barmhartigheid geschieden.”

En heel zacht durft Daan weer te bidden.

4. „HIJ IS ER NIET BIJ”

De schelpenvisscher heeft zijn kar leeggestort in een der groote, ondiepe kuilen, langs de vaart, waaruit de schuitenvoerders ze weer komen wegscheppen in hun schuiten, om ze naar de kalkovens te brengen.

Nadat hij paard en kar bezorgd heeft, slaat hij de weg naar zijn armelijke woning in. Hoewel de mist in 't dorp niet zoo dicht hangt als over zee en strand, kan de man toch maar zoo weinig voor zich uit zien, dat hij bijna tegen iemand aanbonst, die met een juk over de schouders, waaraan links een emmer en rechts een mand hangt, uit de tegenovergestelde richting komt. Gelukkig, dat de Disteldorpers niet veel vaart hebben, als ze loopen, anders zou een botsing zeker onvermijdelijk zijn geweest.

„G'n aevúnd,” zegt de man met het juk.

„G'n aevund,” bromt de schelpenvisscher.

Hij loopt een paar passen door, maar staat dan plotse-ling stil.

„Witte, as dat er jonges mit je boât an 't vaere zain?”

„Mit main boât? Ien dut weer? Wie en wie?”

De schelpenvisscher haalt de schouders op.

„Wit ik nie, maer die lange van den dokter is ter bai. Ik schauwde ze nog waer, màer niks heur. Ze gongen deur.”

Pleun de Schelvisch staat nog heelemaal verbijsterd op 'tzelfde plekje, als de schelpenvisscher al weer in de mist verdwenen is.

Hij is hevig geschrokken.

Apen van jongens, zomaar met zijn kleine, lichte boot in die mist op zee. Hij weet een oogenblik geen raad. Maar dan loopt hij zoo vlug mogelijk naar huis, zet

haastig het juk met emmer en mand in de schuur en vertelt met een paar woorden aan zijn vrouw, wat hij onderweg gehoord heeft.

„'t Is crimmeneël,” zegt Claer, „hoe kraige ze 't geprakkezeerd.”

Onderwijl klimt Pleun de ladder op, die naar de zolder voert.

„Wat gae je doen?” roept Claer hem nieuwsgierig na. Maar Pleun hoort haar niet meer. Hij rommelt wat in een kist, brengt er een oude scheepsroeper uit te voorschijn en laat Claer, zonder het te bedoelen, hevig schrikken door het onbeschrijfelijk geluid, dat het instrument voortbrengt, als hij het probeert.

Met de scheepsroeper gewapend gaat hij naar buurman, die een sterke carbidlantaarn bezit.

Buurman is niet thuis, maar buurvrouw staat hem de lantaarn dadelijk af, als hij vertelt waarvoor hij hem noodig heeft. Dan stapt hij, zoo vlug zijn oude beenen hem dragen kunnen, naar het strand. Zijn vermoeidheid voelt hij niet. Hij weet alleen, dat er jongens in gevaar verkeeren en dat hij moet beproeven ze te redden.

Even heeft hij er over gedacht, den dokter te waarschuwen, maar die woont wel twintig minuten verder. En wat kan er in zoo'n tijd al niet gebeuren.

De lantaarn heeft hij aangestoken.

Een felle lichtbundel schiet een diepe bres in de nevelmuur, zoodat Pleun nu een eind voor zich uit kan zien. Als hij de duinen afdaalt naar 't strand, nadert hem van de zee kant een flauwe lichtschijn, alsof iemand hem met een lantaarn tegemoet komt.

En even later ziet hij een vrouw uit de mist te voorschijn komen.

't Is Anda.

Ze heeft een oude schéeps-lantaarn in de hand en zwaait die heen en weer.

„Kom mee,” zegt ze gejaagd, zoodra ze Pleun ziet, „ze zoeken de haven. Ik wou hun de weg wijzen, maar mijn licht reikt niet ver genoeg.”

Wat verwonderd hoort Pleun haar aan.

„Dat is toch heel verstandige taal,” denkt hij. „En in 't dorp zeggen ze, dat Anda niet goed wijs is. Nou kun je eens zien, hoe gauw de menschen geneigd zijn, praatjes rond te strooien.”

Lang tijd voor bespiegelingen gunt Pleun zich echter niet. Hij is blij, dat Anda hem komt helpen zoeken.

„Waer zouwen ze iewers zitten?” vraagt hij.

„Pal voor de haven,” antwoordt Anda, terwijl ze hem vlug voorgaat.

„Ze riepen daar net om hulp.”

Voorzichtig volgt Pleun haar, tot hij 't geruisch van de zee vlak bij hen hoort. Dan houdt hij zijn lantaarn schuin naar beneden gericht, dat het licht op het zand schijnt. Voor zijn voeten spoelt het water.

Langs de zee loopen ze nu verder, tot ze de haven bereiken. Op de uiterste punt van de gladde, steenen glooiing blijven ze staan.

„Hoooo, waer bin jullie?” roept hij door zijn scheeps-roeper.

Hol klinkt het geluid door de stilte.

De jongens hooren het met blijde schrik.

„Hier,” gillen ze alle vijf, hoog en schrill.

Tegelijk ontwaren ze een schemering van licht.

Daar is dus 't strand, vlak bij hen. Ze zijn dus niet af-gedreven naar de diepe zee. En er staat iemand, die hen komt redden.

Bij het schijnsel van 't licht, dat op 't strand heen en weer bewogen wordt, zien ze nu aan weerskanten de donkere havenhoofden. Hebben ze dan al die tijd vlak bij de haven gedobberd?

„Zie je 't licht?” brult de stem weer.

„Ja,” gillen weer de jongens.

Anda beeft, als ze de jongensstemmen hoort.

„Zoo heeft hij misschien ook geroepen,” zegt ze huiverend. „En ik was er niet met de lantaarn, om hem bij te lichten.”

„Wat meen je?” vraagt Pleun, terwijl hij haar verwonderd aankijkt.

Maar ze geeft geen antwoord.

Ze sluipt weg in de mist, die wat begint op te trekken.

„Nou glo' 'k ok, da ze maelende is,” mompelt Pleun.

„Voorzichtig hoor,” buldert hij dan weer tegen de jongens, die nu de ingang van de haven zien en er heen roeien.

Nooit zullen ze dat onbeschrijfelijk gevoel van geluk vergeten, dat hen beheerscht, als ze de glooiing van de havenkant aan weerszijden zien schemeren.

En de lantaarn van Pleun wijst hun de veilige richting. Even doorschokt hen een schrik, als ze Pleun herkennen. Hij roept nu niets meer. Hij loopt maar stil voort naast de boot, met zijn licht voor hun veiligheid wakend.

Enkele minuten later staan er vijf diep beschaamde jongens voor den ouden visscher.

Hij licht hen met z'n lantaarn in 't gezicht, en 't is niet alleen voor 't felle licht, dat de hoofden naar beneden gaan.

„Da ha'k van jullie nie edocht,” is alles, wat Pleun

zegt, als hij ze herkend heeft. Maar 't werkt meer uit, dan een lange bestraffing.

„We hadden maar eventjes willen roeien,” poogt Inge zich deemoedig te verontschuldigen.

„We zullen 't nooit meer doen,” stamelt Koos.

„Allo, gin woârd meer, vort nae je hoois!” gromt Pleun, terwijl hij zijn boot weer stevig vastsjort.

Hij bromt nog iets in zijn peper-en-zoutbaardje, als hij hen voorbijloopt, maar dat verstaan de jongens niet. Ze zijn nog aarzelend even blijven staan, in twijfel, of ze Pleun zullen durven bedanken, nu hij zoo kwaad is. Maar geen van allen vindt de moed er toe.

Zwijgend loopen ze langs de haven.

De mist trekt meer en meer op, maar nu valt de schemering in. Van de grijze kerktoren klinken zeven slagen. Eenzaam liggen de duinen voor hen aan 't eind van 't havenpad.

En een donkere gedaante, die een licht voor zich uitdraagt, komt hen op dat smalle pad tegemoet.

„Anda,” griezelt Kees Muien, terwijl hij zich aan Inge vastgrijpt.

De jongens staan stil.

Kees maakt een beweging of hij de duinen in wil vluchten.

„Staan blijven,” gebiedt Inge. „Wat kan ze ons doen?” Maar zijn stem beeft toch een beetje.

De vrouw komt regelrecht naar hen toe en als ze vlak bij hen is, houdt ze haar lantaarn boven de hoofden van de jongens.

„Hij is er niet bij,” zegt ze treurig. Dan keert ze zich om en klimt de duinen op, wadend door de nevels, die laag over de grond kruipen, zoodat het lijkt alsof ze zonder voeten zweeft over de struiken.

En de overspannen jongens rennen naar het dorp, alsof ze door duizend zeemonsters achterna gezeten worden.

.... een donkere gedaante, die een licht voor zich uitdraagt, ... Blz. 27.

5. VEILIG THUIS

Cas van Duin en Kees Muien waren 't eerst thuis, doordat ze 't dichtst bij de zee woonden. Kees kwam er al heel gemakkelijk af. Want dat er wat voor hen op zou zitten, als hun ouders het gebeurde van die middag te weten kwamen, stond bij allen vast. Maar diezelfde avond althans dreigde voor Kees geen gevaar.

Er was in de loop van de dag een autobus vol visschers aangekomen. Wekenlang hadden ze op zee gezworven. Nu kwamen ze thuis om een paar dagen bij vrouw en kinderen uit te rusten van de vermoeienissen en gevaren, die ze doorstaan hadden.

Er was feest in hun gezinnen, het feest van hun behouden thuiskomst. En daar ze hun loon hadden meegebracht, gingen de moeders er vlug op uit om bij Keeze, den vader van Kees, allerlei inkoop te doen, die ze tot deze groote dag hadden uitgesteld.

Zoo kwam het, dat de winkel vol klanten stond, toen Kees hijgend kwam aanhollen.

Het licht brandde al en hij zag, dat zijn vader en moeder handen te kort kwamen om allen te bedienen. De suffige pakhuisknecht stond bovenop het winkeltrapje en hing een ketting sponzen aan een spijker.

Moeder woog al maar „blaegies knip”, (Inge noemde het janhagel) af. En vader stond bij de andere bascuul en woog suiker en koffie en cacao en haalde anijs-tabletten uit een trommel. En o, daar stond vrouw Van Duin, de moeder van Cas, ook.

Nee, Kees zou toch maar liever niet door de winkel gaan. Vrouw Van Duin mocht eens aan hem vragen, waar Cas zoo lang bleef.

Vlug wipte hij het slop naast het huis in en kwam zoo door het pakhuis in de kamer achter de winkel.

Daar zaten zijn broertje en zijn kleine zusje balletjes van hun boterham te maken. Gul boden ze er hun groote broer Kees ook een paar aan. Maar Kees had weinig trek in de vieze deegklompjes. De dikke sneden grof brood met worst, waarvan er een groote stapel gereed stond, leken hem begeerlijker. En hij liet er dan ook een flink aantal van in zijn maag verdwijnen.

Hè, wat vond hij 't nu gezellig en veilig in de lichte huiskamer, met 'n geroezemoes van de winkel er voor. Als hij nu toch eens niet meer thuisgekomen was. . . .

Met geweld zette hij die gedachten van zich af. Hij wàs nu toch thuis en alles was goed afgelopen.

't Kleine zusje had haar balletjes opgegeten en lag slaperig met het hoofdje op de tafel. En broertje wreef ook al in zijn oogjes.

Kees zag het. „Ze moeten noodig naar bed,” dacht hij. „Even kijken, hoeveel menschen er nog zijn.”

Behoedzaam schoof hij 't geel katoenen valgordijn voor de tusschenruit wat opzij.

„O, nog druk genoeg. 't Zal nog wel een poosje duren, eer moeder binnen kan komen.”

„Kom maar,” zei hij tegen de kleuters, „Kees zal jullie naar bed brengen.”

„Ja, ja,” riepen ze, opspringend.

„Kees wild paard zijn?” vleide zus.

„Ikke ruiter,” gebood broer.

„Ikke ook,” zei zus verontwaardigd.

„Ja zeker,” suste Kees, „allebei ruiter en Kees wild paard.”

Met vroolijke gezichtjes klommen ze nu achter Kees de trap op naar de zolder.

Daar kleedde hij hen uit en toen ze hun hansopjes aanhadden, mochten ze om beurten op z'n rug zitten, terwijl hij op handen en voeten de zolder rondgaloppeerde. De kinderen gierden het uit van pret.

Bij de bedstee werd het paard zoo wild, dat het begon te steigeren en zijn ruiter afgooide, bovenop de wollen dekens.

„Nog meer, nog meer,” riepen ze allebei.

„Nee,” zei Kees, „nou zoet je gebedje opzeggen en gauw gaan slapen. Het paard is moe.”

„Gaaf het paard ook slapen?” vroeg broer.

„Straks, hoor, dag!”

Hij stopte hen onder de dekens en ging toen naar beneden.

„Ziezoo, toch wat goeds gedaan,” stelde hij bij zichzelf vast.

Juist toen hij de kamer binnenkwam, keek zijn moeder om 't hoekje van de deur.

„O, ben je d'r eindelijk,” zei ze gehaast, „waar zijn de kinderen?”

„'k Heb ze net naar bed gebracht,” zei Kees, blij, dat zijn moeder niet vroeg, waar hij heel de middag gezeten had.

Moeders gezicht klaarde op. Gelukkig, nu kon ze rustig in de winkel blijven.

Vlug verdween ze weer achter de toonbank.

Kees wist niet, wat hij nu verder doen zou. Hij was echt moe. En het onaangename gevoel van z'n middag verkeerd besteed te hebben, wou ook maar niet weg.

„Dat ha'k van jullie nie edocht,” had de Schelvisch gezegd. En dat zouden vader en moeder ook zeggen, als ze 't wisten. Moest hij 't eigenlijk niet vertellen?

„Nu maar niet,” dacht Kees. „Ze hebben het zoo druk. 'k Zal 't morgen wel doen.”

Toen besloot hij, maar naar bed te gaan.

In de veilige bedsteê, tegenover die van de kleintjes, lag hij nog een poosje over zijn avontuur na te denken. Hè, 't lag hier toch behaaglijker dan in de koude mist. Door het dakvenster zag hij de sterren flonkeren. En daardoor schoot hem een versje te binnen, dat ze op school wel zongen:

„'t Schemerlicht der maan verbleekt,
Alle sterren vlieden,
Als het roer van 't scheepje breekt,
Wie zal hulp dan bieden?
Wie, o Heere, dan Gij alleen,
Zie, reeds drijft het noodweer heen,
Heere, trek mee
Door stormen en door zee.”

En nu besefte hij ook, dat hij den Heere moest danken voor hun redding. Daar had hij nog niet aan gedacht. Stil, om de kleintjes niet te wekken, stond hij op, en knielde voor de bedsteê neer.

„Heere, vergeef mij het kwaad van deze middag en ik dank U, dat Gij ons gered hebt, amen,” bad Kees. Toen klom hij weer in bed en sliep weldra in. Maar hij droomde akelig van Anda, die hem over de zee nazat, om hem met een lantaarn in brand te steken.

De vader van Cas was ook thuisgekomen en zoo kwam het, dat vrouw Van Duin bij Keeze in de winkel stond. Toen Cas thuiskwam, was zijn vader juist op 't erf van buurman, om naar diens varken te kijken. Zijn groote zus, die vroeg uit haar dienst gekomen was, ter eere van 't feest, had 't druk met 't uitkleeden van de kleintjes, die dan in hun nachtgoed nog wat mochten opblijven, om slemp te drinken en knip te eten. Moeder was er op uit, om knip te halen en zoo kwam het, dat geen der huisgenooten merkte, dat er iets bijzonders was met Cas. En Cas hield zich maar al te graag van den domme. Vooral nu vader thuis was. Zoo vierde hij dan die avond vroolijk feest, tot 't bedtijd werd. Even nog dacht hij er aan, zijn moeder alles te ver-

tellen. Maar dan vond hij, dat 't toch maar beter was van niet. Morgen zou ze 't wel hooren van de buren en dan was 't tijds genoeg.

Inge had dadelijk alles aan zijn vader verteld. Hij kreeg een geduchte uitbrander, maar dat vond hij 't ergste niet. „Wie wat verdient, moet wat hebben,” zei hij altijd zelf. Maar dat dokter Klipland 's avonds laat nog werd opgebeld voor Koos, die in een ijvende koorts lag, kijk, dat vond hij naar. Koos had er nog zoo op aangedrongen, terug te keeren, maar de anderen hadden hem uitgelachen. En hij, Inge, had dapper meegedaan. 't Was dus mee zijn schuld, dat Koos nu ziek was, wie weet hoe erg. Hij bleef wakker liggen tot zijn vader terugkwam en maakte een angstig halfuurtje door. Gelukkig bleek Koos niet ernstig ziek te zijn. Hij had kou gevat en was wat overspannen. Maar de dokter had hoop, dat 't met een paar dagen rust wel beter zou wezen.

't Was een heele geruststelling voor Inge, die zich toch voornam, zulke grappen niet meer uit te halen.

En Daan was al genoeg gestraft, toen hij hoorde, hoe zijn moeder en zijn zusjes om hem in angst gezeten hadden, toen 't zoo mistte en hij uur na uur wegbleef. Toen zijn moeder 's avonds nog eens op de slaapkamer de bedjes rondging, waarin zijn zusjes rustig sliepen, en ook bij het bed van Daan kwam, zag ze, dat hij nog wakker lag.

Hij sloeg zijn armen om haar hals en fluisterde: „Moeder, u hebt het mij vergeven en de Heere heeft het mij vergeven. Mag ik nu Pleun de Schelvisch iets brengen, voor zijn boot?”

„Wat dan?” vroeg moeder.

„Een pond tabak,” zei Daan onmiddellijk. Dat had hij al lang te voren verzonnen, denkende aan de eene dikke wang van Pleun, waarachter onafgebroken het eene „keesje” na het andere een schuilplaats vond.

„Goed, dat mag,” beloofde moeder glimlachend. „Gaan jullie 't met z'n vijven Zaterdagmiddag brengen, dan is Pleun thuis.”

Toen ze een half uurtje later nog eens ging kijken, lag ook Daan in diepe rust.

6. BIJ PLEUN DE SCHELVISCH

Die Zaterdagmiddag stond Pleun de Schelvisch op het erf achter zijn huisje rolmops te maken. Een heele rij glazen potjes had hij er reeds mee gevuld, toen

Claer, zijn vrouw, hem kwam roepen: „D'r bin vaif knaepies, die jou spreke motte.”

„Main spreke?” vroeg Pleun, terwijl hij zijn pruim wat verschoof, „bel, nou zelle me 't kraige. Waer hai je ze gelaete?”

„Voor 't hoois,” zei Claer.

„Bel, laet ze maer bie main op 't erf komme, d'r binne hier geën gehaime,” zei Pleun.

Ijverig zette hij het klaarmaken van zijn rolmops voort. Die had z'n gelijke niet in Disteldorp.

De jongens waren, op aanwijzing van Claer, die nieuwsgierig volgde, achterom het huisje gelooopen en morrelen nu aan de klink van de achter-

„Main spreke?” vroeg Pleun, ...

deur, die wel eens wat stroef omhoog ging door de roest.
„Kom ter maer in,” bromde Pleuns stem, terwijl hij onverstoorbaar doorwerkte.

„Jawel, komt er maar in, als je kan,” mompelde Inge,
„maar je kan niet, want de deur is op slot.”

Eindelijk kregen ze toch met een paar flinke rukken het poortje open. En daar stonden ze nu met z'n vijven op het erf.

Cas keek naar Inge en knikte hem veelbeteekenend toe. „Begin jij nou,” wou die knik zeggen.

Maar Inge schudde het hoofd en wees op Daan.

Daan, die wel graag wou beginnen, maar niet wist hoe, keek hulpeloos naar Kees, waarna Kees Koos naar voren duwde, fluisterend: „Jij kunt 't beter zeggen, jou kent ie niet zoo goed.”

Pleun sloot bedaard zijn laatste potje rolmops, veegde dan zijn vette handen af aan zijn witte voorschoot en keek vervolgens goedmoedig glimlachend de jongens aan.

„Wat believeu nou de jongeheeren?”

Inge kwam een stap naar voren. Een moest er toch beginnen, dacht hij.

„We hebben er spijt van, Pleun, dat we je boot weggenomen hebben en we komen je bedanken, dat je ons geholpen hebt,” begon hij.

„'t Is crimmeneël,” viel Claer hem in de rede, nieuwsgierig bij de keukendeur alles gadeslaand, wat de jongens deden.

„En, en,” vervolgde Inge. Och, die Claer, had ze toch d'r mond gehouden, hoe was 't nu ook weer verder.

„En dit is voor u,” eindigde Inge zijn toespraak, terwijl hij met een hoogroode kleur Pleun een pakje overhandigde.

„Bel, bel, wat zelle me nou kraige,” lachte Pleun.

„’t Is crimmeneël,” zei Claer weer.

„Jai hait vette hande,” wendde ze zich tot haar man, „laet main ’t maer openmaeke.

Kaik, kaik nog is an toe. Bel alle mensche, een paip. En nog wel een deуроôker van meerschooim, waer de keuningin op komt, as ze brooin is.”

„As de keuningin brooin is?” vroeg Pleun met een knipoogje naar de jongens.

„Skaem ie, Pleun, om zoo veraffronteerend over de keuningin te praete. De paip bedoel ik ommers.”

„En dit is van mij,” kwam nu Koos schuchter naderbij.

„Bel, bel, ’n zulvere tebaksdoôs, veuls te mooi, dat had niet gemotte.”

„Als ’t u belieft,” kwam Daan nu ook met zijn pond tabak, netjes in twee Oud-Hollandsche trommels verpakt.

En Cas lei een groote zak smeerbollen op de tafel.

„Die heb m’n moeder zelf gebakken, omdat vader thuis is.”

En Kees zei: „komplement van vaeder,” en zette een kistje sigaren naast de smeerbollen.

Pleun werd er stil onder. En Claer mompelde al maar zachtjes: „’t Is crimmeneël.”

„Nou,” zei Pleun, toen hij wat van zijn verrassing bekomen was, „’t is veuls te bar, veuls te veul. Jullie hebben ’t meer dan goed emaeht. Hier, neem dut mee veur jullie vaeders en moeders.” En hij duwde de jongens ieder een flesch rolmops in de handen.

„En nou belôve jullie Pleun, dat je nooit nie meer zoo roukeloos zel zain. Mensche, mensche, ’t had je leve kenne kôste. Ik heb Onze Lieve Heer edankt, dat jullie nog ered zain. Maer den beloôft Pleun jullie,

as dat we, as me 't beleve, vóór 't mooie weer omslaet, nog eens mit main boôt ooit vaere gaen. Hoe laikt je dat?"

„Nou, fijn," betuigden de jongens om strijd.

„Maer den mot 't gauw ebeure," zei Claer, „aers ken 't nie meer van 't weer."

„Wat denke de jongeheere van Weunsdag?" zei Pleun.

„Graag, Pleun," stemden de jongens gretig toe.

„Afgesproken den," zei Pleun. „Weunsdag om twee uur. Vergit 't niet, heur. En as ter den een maeger klein waifie ankomt, gaen jullie den wir an den hael?" voegde hij er ondeugend bij.

„O, heb je 't gezien, Pleun?" riepen de jongens, die nu weer met de Schelvisch op hun gemak waren.

„Ze wou ons betooveren," verontschuldigde Cas z'n bangheid. „M'n grootmoeder zegt 't, want ze hield de lantaarn vlak boven ons hoofd."

„Dat bestaet niet," zei Pleun. „Maer witte jullie wel, as dat ze ok nae jullie an 't zoeke was met een lantaarn? Ze had jullie heuren roepen. Je mot niet mir veur d'r wegloôpe. Ze doet gin mins kwaed. En gae nou maer flussies nae je moeder en gif ze de rolmops. En nog wel bedankt heur."

„Jae, nog wel bedankt heur, 't is crimmeneêl," voegde Claer er bij.

Vertrouwelijk groetten de jongens Pleun en Claer en maakten toen gauw dat ze wegkwamen.

„Hè," zuchtte Inge, toen ze buiten waren, „dat is gelukkig achter de rug. Wat is dat meegevallen."

„Fijn van Woensdag," zei Koos.

„Nou," zei Kees. „Zou jij mogen?"

„Als Pleun meegaat, wel."

„Dat Anda ook naar ons gezocht heeft!" zei Daan.

„Zeg, jongens,” zei Cas, „niets zeggen, hoor, thuis, van Anda. Anders moeten we haar ook nog gaan bedanken. En dat doe 'k voor geen geld van de wereld.”

„Ik ook niet,” zei Kees.

Maar Inge, die 't al lang vervelend vond, dat hij zich zoo bang had aangesteld, zei:

„Laten we afspreken, dat we haar zullen helpen, als de gelegenheid zich voordoet.”

„Hoe doen we dat dan?” vroeg Koos.

„Dat kunnen we nou nog niet weten,” lichte Daan hem in, „dat moeten we afwachten.”

„Zeg, wat loopen we hier gek, zoo op een rijtje, elk met een flesch rolmops,” proestte Inge.

Nu zagen ze 't opeens allemaal en ze schaterden 't uit.

„Zure haring, rolmops!” riep Cas.

„'t Is crimmeneël,” zei Daan.

Ze waren nu gekomen op 't punt, waar ze moesten scheiden.

„Tot Woensdag,” riepen ze elkaar toe.

En voort gingen ze, in vroolijke stemming, op huis aan.

7. TINE'S TOCHT DOOR DE DUINEN

De vijf vrienden hadden van hun ouders toestemming gekregen, om de eerstvolgende Woensdagmiddag met Pleun te gaan varen. Ze hoopten nu maar, dat 't weer vóór die dag niet om zou slaan.

's Woensdagmorgens hing er een lichte mist, die echter spoedig door de zon verdreven werd. Dat konden de jongens door het raam van de school zien. Ze hadden die morgen moeite, hun aandacht bij hun werk te houden.

Al vóór tweeën liepen ze langs de haven, wachtend op

Pleun, die klokslag twee op z'n gemak kwam aan-
kuieren.

„Kom maer an boord,” noodigde hij vroolijk.

„Mogen we zelf roeien en sturen, Pleun?” riepen de
jongens door elkaar.

„Om beurten den,” besliste Pleun, „en den mot je d'r
een vaersie bai zingen, dat heur ik zoo gaere.”

En de jongens roeiden en stuurden en zongen van
„Neerlands duin en frissche stranden”, en van „Wie
gaat mee, over zee”, en „Alle man van Neerlands
stam”, en „Ziet in wilde razernij”, en nog veel vaersies
meer, tot ze van 't roeien en 't zingen geen adem meer
over hadden. Pleun genoot misschien nog meer dan de
jongens. Bij „Scheepke onder Jezus hoede” kraste z'n
stem mee, daar hij dat nog van vroeger kende. De
jongens hadden moeite, niet te lachen, want Pleun kon
in 't geheel geen wijs houden.

Toen ze al hun liedjes gezongen hadden, roeiden ze
een poos onder vroolijk gebabbel verder.

„Dut zel z'n leste rais wel weze van 't zeumer,” zei
Pleun, op zijn boot doelende.

„O, ja, Pleun,” kwam Cas, „vader heeft gezegd, dat
hij je wel helpen wil met 't bergen van de boot voor de
winter.”

„Je vaeder is een braeve,” zei Pleun. „Lae me 't den
Zaeterdag maer d'r op houwe. 't Is toch niks meer
edaen mit plesierraisies.”

Toen begon hij de jongens allerlei avonturen uit zijn
zeemansleven te vertellen, zoodat de tijd omvloog en
ze moesten terugkeeren, eer ze er om dachten.

.....
Tine, Inges vijfjarig zusje, had haar grooten broer tot
bij 't hek van de tuin gebracht en sprong vroolijk terug

naar haar zandbak. Een poosje zat ze stil taarten te bakken. Maar op de duur begon haar dat te vervelen. Klein broertje sliep en moeder sliep, vader was naar de zieken en Neeltje had het te druk om zich met haar te bemoeien. Neeltje moest die dag werken voor twee, want de groote meid had haar dienst opgezegd en mevrouw had nog geen ander kunnen vinden.

Tine liet haar taarten in de steek en ging schommelen. „Neel, duw me is!” riep ze naar het meisje, dat druk bezig was met groente schoonmaken.

„Nou, effe dan,” zei Neel, en gaf haastig een paar duwen tegen de plank.

„Nog meer!” riep Tine, „ik wil hoog gaan.”

„Nee, hoor, ik heb vandaag geen tijd,” zei Neeltje, die weer ijverig aan 't werk ging.

Tine schommelde nog wat zachtjes heen en weer. Toen zat ze stil. Met de punt van haar schoentje wipte ze de kiezels omhoog. Wat zou ze nu eens gaan doen?

„'k Wou, dat Inge me meegenomen had,” dacht ze.

„Fijn zou dat geweest zijn, varen in de mooie, witte boot van Pleun. Hè, had ze 't nou maar gevraagd. Misschien zou Inge 't dan wel gedaan hebben.”

Ze trok rimpeltjes in haar voorhoofdje van 't nadenken. Een poosje zat ze heel stil. Toen sprong ze vroolijk lachend van de schommel af.

„Ik weet wat,” zei ze hardop. „Wacht, even aan Neel vertellen. Neel! Waar is Neel nu? Nou, dan maar niet.”

Neel was met de groente naar de kelder gegaan. Ze hoorde Tine roepen, maar ze hield zich stil.

„'k Heb geen tijd, hoor,” mopperde ze in zichzelf.

„Zoo'n kind moet maar eens leren, alléén te spelen,” voegde ze er wijs achter. Gelukkig, ze riep niet meer.

„Ik loop Inge hard achterna,” zette Tine haar alleen-spraak voort. „Hij weet nog niet, dat ik zoo graag mee wil. Ik haal hem nog best in.”

Op een drafje liep ze de tuin uit en de weg op. Inge zag ze niet meer, maar dat hinderde niet. Ze wist best, waar hij altijd heen ging. Ginds bij die telephoonpaal de duinen in. En als je over al de duinen heen klom, kwam je vanzelf bij de zee. Die wandeling had ze al zoo dikwijls met vader en moeder gedaan. Ze kon het nu best alleen. En moedig begon ze de klimpartij. Duin op, duin af huppelde het kleine, vlugge figuurtje. Maar bij de zee kwam ze niet. Wel vond ze in een wijde kom een menigte rijpe bramen.

„Fijn, bramen!” riep ze, en ijverig begon ze te plukken en te eten. „Weer een, weer een!” riep ze telkens, als ze nieuwe voorraad ontdekte.

Wat was het heerlijk daar, in 't warme zonnetje, bij al die lekkere bramen.

Moe van 't klimmen ging ze er een poosje op haar gemak bij zitten.

Ze was al weer vergeten, dat ze naar de zee wou, om met Inge mee uit varen te gaan.

Daar zag ze twee vlindertjes zweven over een duintop.

„Die ga ik pakken,” dacht ze.

Maar de vlindertjes vlogen steeds verder, tot zij ze opeens niet meer zag.

Toen herinnerde ze zich weer, dat ze Inge moest inhalen.

Zou ze haast bij de zee zijn?

Achter die hooge duintop, daar lag zeker de zee.

Met groote stappen begon ze nu die hooge top te beklimmen, maar toen ze boven was, lag daar geen zee in de laagte, doch weer een duindal en aan de overzijde

weer een top, nog hooger dan die welke ze juist beklommen had.

Nu begon Tine bedroefd te worden.

„De zee komt nooit,” zei ze. „En Inge loopt zoo hard. Ik kan hem niet inhalen.”

„Inge! Inge!” riep ze, zoo luid ze kon.

Maar ze kreeg geen antwoord.

Au, wat deed haar beentje opeens zeer.

Ze keek er naar en schrok hevig.

„O, bloed!”

Er liep een groote schram over haar bloote beentje.

En er was ook bloed op haar witte halve kousje gekomen.

Dat hadden die leelijke stekels gedaan.

Nu begon Tine echt te huilen.

„Ik wil naar moeder!” riep ze schreiend.

Ze keek rond, maar overal zag ze duinen om zich heen.

Nergens was moeders huis.

Snikkend ging ze op het zand zitten.

Ach, wat deed haar beentje pijn.

Een poosje had ze zachtjes zitten schreien, toen ze opkeek en zag, dat er een vrouwtje langs de duinhelling naar haar toekwam.

Het was Anda, maar Tine kende haar niet.

„Wat scheelt er aan?” vroeg het vrouwtje vriendelijk.

„Mijn beentje doet zeer en ik kan mijn huis niet vinden,” zei het kind.

„Kom maar,” zei het vrouwtje. „Anda zal een lapje om je beentje doen, dan gaat de pijn wel over.”

Vol vertrouwen legde Tine haar handje in Anda's hand. En getroost liep ze mee door de duinen met die vreemde vrouw.

„Word je moe? Zal Anda je dragen?” vroeg het vrouwtje teer.

„Nee,” schudde het kind, „niet dragen.”

Daar vond ze zich te groot voor. Maar moe was ze wel.

„Kom maar mee,” zei Anda weer, toen ze bij de hut gekomen waren.

Ze nam het vermoeide kind mee naar binnen en zette haar op een stoel.

Zonder iets te zeggen wiesch ze de schram en wond wat oude, witte lappen om het beentje.

Ze had een heele voorraad van die oude lappen in een klein oud kastje, dat tegen een der wanden stond.

„Nou doet 't geen pijn meer,” zei Tine vroolijk. „Nou kan ik weer goed loopen, kijk maar.” Ze sprong van haar stoel en huppelde de hut rond. Alles, wat ze zag, moest ze eens eventjes aanraken.

Wat woonde die vrouw in een grappig huisje. Haar bed stond in een hoek met een gordijn er voor. Tine zou wel eens eventjes op dat bed willen slapen, achter dat gordijn. Net als op het plaatje van Sneeuwwitje, die was ook op een bed in slaap gevallen, een bed met gordijntjes er voor. En voor het kleine raam hing juist geen gordijn. En op de grond lag geen zeil en geen kleed. En op de tafel ook niet. Maar op het oude kastje stonden twee steenen hondjes. Voorzichtig nam Tine ze even in haar handjes, een voor een. Ze kon er net bij, als ze op haar teenen ging staan. Toen keek ze verder belangstellend toe, hoe het vrouwtje een pannetje eten haalde uit het mandje, dat ze onderweg aan haar arm gedragen had. Er zat veel moois in dat mandje, kammetjes en spelden en klosjes garen en stukjes band en kaartjes met knopen.

„Zal ik alles eens netjes maken in dat mandje?” vroeg Tine, en ze begon al vast met het ondersteboven te keeren, zoodat de inhoud over de grond rolde.

„Dat doe ik voor moeder ook altijd, als haar naai-mandje rommelig is,” voegde ze er ter verklaring bij. Terwijl Tine verdiept was in haar werk van „netjes maken”, zette Anda het pannetje op een oliestelletje te warmen, terwijl ze er af en toe in roerde.

Toen het eten warm genoeg was, zette ze het pannetje op de tafel en keek, hoe ver Tine met haar opruimen gevorderd was. Zwijgend hurkte ze naast het kind op de grond en hielp mee, de klosjes en doosjes en kaartjes netjes naast elkaar in het mandje te leggen.

Toen dat klaar was, stond ze op en borg het mandje onder het bed, zeker bang, dat het nog eens opgeruimd zou moeten worden.

„Heb je honger, kindje?” vroeg ze.

„Ja, erg,” zei Tine nadrukkelijk.

Toen gaf Anda haar een lepel en samen aten ze het pannetje leeg, elk aan een kant. Maar, hoewel Anda er niets van zei, vergat Tine niet, eerst haar gebedje op te zeggen. En Anda scheen dat heel goed te vinden. Ze knikte Tine goedkeurend toe. Zelf deed ze ook even de oogen dicht en de handen samen, maar of ze bad, kon Tine niet merken. Want haar lippen bewoog ze niet.

„Nou ga ik weer naar moeder,” zei Tine, toen 't eten op was.

't Begon te schemeren in de hut. En Anda zei niets meer. Tine wou nu toch maar liever naar huis.

Anda wilde haar wel graag thuis brengen, maar ze wist niet, waar het kind woonde. Ze hoopte, dat ze haar wel gauw zouden komen zoeken.

„Nou ga ik naar moeder,” herhaalde Tine, toen Anda

maar aldoor bleef zwijgen. En ze stapte al naar de deur. „Moeder komt je straks halen,” zei Anda op zoo stellige toon, dat 't kind 't dadelijk geloofde.

„Heb je slaap?” vroeg ze, toen Tine moe tegen haar schoot leunde.

Daar bedacht Tine wat grappigs.

„Mag ik eventjes op dat bed slapen, tot moeder komt?” vroeg ze.

„Ja, hoor, kindje,” zei Anda goedig.

In een wip lag Tine op het bed, achter het gordijn. Fijn was dat. Wat zou moeder lachen, als ze straks kwam. Ze zou ineens achter 't gordijn te voorschijn schieten en „boe!” roepen.

Het was heel stil in de hut. En achter 't gordijn was 't heelemaal donker. Tine kon net Anda zien, die voor 't raam zat en naar buiten keek. Ze hoorde de zee ruischen. En door die zachte muziek viel ze in slaap.

.....

8. VAN ANGST EN BLIJDSCHAP

Toen Inge vroolijk thuis kwam, met een frissche bloes op de wangen van de zeewind en stijve armen van 't roeien, was er niemand in de huiskamer.

Hij ging naar de keuken om te vragen waar z'n moeder was en vond Neeltje daar met roodbehuilde oogen.

„Waar is moeder, Neel?” vroeg hij wat verwonderd.

„O, Inge,” snikte Neeltje, „zus is weg.”

Inge schrok.

„Zus weg? Hoe lang al?”

„Heel de middag misschien wel. Mevrouw sliiep en ik dacht, dat ze zoet in de zandbak speelde, en ik had 't zoo druk, omdat ik nu overal alleen voor sta. En toen mevrouw beneden kwam, was ze weg.”

„Weet vader 't al?”

„Nee, dokter is met de auto uit. Hij is nog niet thuis geweest. Mevrouw is naar den veldwachter.”

Inge luisterde niet verder naar Neeltje. Hij holde plotseling weg, de tuin uit, de weg af en de duinen in. Hij zou zijn zusje vinden, al moest hij er de heele nacht voor de duinen doorkruisen.

Nog maar even was hij in de duinen, toen hij de claxon van zijns vaders auto op de weg achter zich hoorde gillen.

Snel liep hij terug en stak beide armen omhoog.

Dokter Klipland zag hem aankomen en stopte. Hij dacht, dat Inge van zijn uitstapje met Pleun terugkwam en nu mee wou rijden naar huis. Maar hoe schrok hij, toen hij hoorde wat er gebeurd was!

Zonder bedenken reed hij de auto naar de kant van de weg en sprong er uit.

„Elk een kant uit,” zei hij gejaagd. „En telkens roepen. Ze moet in de duinen zijn.” Was ze naar 't dorp geloopt, dan hadden de menschen haar immers al lang teruggebracht, want iedereen in Disteldorp kende Tine van den dokter.

Zoo vlug mogelijk beklommen Inge en zijn vader de duinen en telkens riepen ze luid: „Tine! Tineke! Zus!” Maar ze kregen geen antwoord.

Daar verscheen op een der toppen de veldwachter, en achter hem mevrouw Klipland. Ze waren al een heele tijd aan 't zoeken, maar hadden nog geen spoor van 't kind kunnen ontdekken. Nu hoorden ze het geroep en kwamen ze naar den dokter toe.

De zon was ondergegaan en snel viel 't avonddonker. Een enkele ster schitterde boven de duinen. Mat glansde 't licht van de maan.

De vier bezorgde menschen daar bovenop 't duin riepen keer op keer, maar ze kregen geen antwoord, dan 't ruischen van de zee en 't gekrijsch van een enkele meeuw. Zacht suisde de nachtwind door de struiken. Plotseling zagen ze op een duintop Anda staan. Ze wisten dadelijk dat zij het was. Welke andere vrouw zou op dit uur in de eenzame duinen gaan staan turen naar de zee.

„Misschien heeft zij het kind gezien,” dacht de dokter met herleeftde hoop.

Zoo vlug mogelijk trachtte hij haar te bereiken. Hij sprong over kuilen en warrig struikgewas, rende de duinen af, viel, stond weer op, rende weer voort, zonder er aan te denken, dat de eenzame vrouw daar bovenop dat duin wel eens hevig schrikken kon, als ze in 't halfduister iemand op zoo'n wonderlijke manier naar haar toe zag komen.

Maar Anda schrok in 't geheel niet.

Toen Tineke rustig sliep, was ze uitgegaan.

„Ze zullen haar zeker zoeken,” mompelde ze.

„Anda zal hen tegemoet gaan, anders vinden ze haar niet.”

Ze was op een duintop geklommen om te zien wie er komen zou. Dan wilde ze hem wenken en bij 't kind brengen. Want ze wist niet, van wie 't meisje was.

Maar toen ze de golven van de zee zag glinsteren in 't donker en 't bruisen van de branding hoorde, vergat ze, waarvoor ze was uitgegaan. Weer kreeg ze dat starende in haar blik en dat zonderlinge in haar houding, waarom de dorpingen haar Anda de duinheks noemden.

„De zee is kalm,” zei ze zacht, „de storm is bedaard. Hij zal nu gauw thuishkomen.”

Toen dokter Klipland haar naderde, schrikte ze dan ook niet. Al wat er om haar heen gebeurde, liet haar onberoerd. Ze zag iets anders met haar starende oogen. Maar wát ze dan zag, dat wisten de Disteldorpers niet. „Anda, heb je niet een klein meisje gezien?” vroeg dokter Klipland haastig, toen hij haar bereikt had. Ze keerde zich langzaam naar hem om en strekte haar arm uit.

„De zee is kalm, de storm is bedaard, hij kan nu thuis-komen,” herhaalde ze zacht voor zich heen.

„Ja, ja,” zei de dokter, „maar heb je niet een klein meisje gezien? We zoeken al uren naar haar. Kijk, daar komt mijn vrouw ook en de veldwachter en Inge. Toe, Anda, denk eens goed na, een klein meisje, met een rose jurkje aan. Heb je ze niet gezien?” Zijn toon was dringend.

Nu scheen Anda uit haar droom te ontwaken. Ze herinnerde zich weer, waarom ze uitgegaan was. Natuurlijk zochten ze het kleine meisje. Hoe gelukkig, dat ze veilig bij haar in de hut lag te slapen.

„Kom,” zei ze tegen de vier menschen, die in spanning op haar antwoord wachtten.

Met nieuwe hoop in 't hart volgden ze haar.

Anda ging door de duinen met een zekerheid, die deed vermoeden, dat ze de weg wel met de oogen dicht zou kunnen vinden.

Spoedig zagen ze de duinhut beneden zich in 't diepe, ruige duindal.

Wonderlijke schaduwen gleden langs de maanlichte wanden. Donker groepten de struiken er achter.

Bij de deur van de hut keerde Anda zich om en wenkte hen, dat ze binnen moesten komen.

Tegelijk legde ze de vinger op de lippen.

Geen gerucht kwam uit de hut.

Een oogenblik kreeg mevrouw Klipland een gevoel, alsof haar hart stilstond van angst. Wie weet, wat dat zonderlinge mensch met haar kind gedaan had.

En Inge dacht aan die avond, toen ze hem met de lantaarn belichtte. Toen was hij bang weggelopen. Nu dacht hij niet aan wegloopen. Zijn zusje was mischien daarbinnen, zijn kleine, lieve Tineke.

Achter Anda gingen ze alle vier de hut in en wat ze daar zagen bij 't witte maanlicht, nam al hun angst bij tooverslag weg.

Daar, in een hoek van de hut, half weggescholen achter een gordijn, lag Tineke, vast in slaap, op 't armelijke bed van die vreemde vrouw.

De moeder knielde naast haar neer en vatte de kleine handjes en kuste de blozende wangen en de blonde krulletjes en boog toen stil het hoofd om God te danken voor deze uitkomst.

Toen stond ze op en keek haar man glimlachend, met betraande oogen, aan. Het kind sliep zoo vast, dat ze zich slechts even bewogen had, zonder wakker te worden.

„Wat is dit?” fluisterde de dokter tegen Anda, op het beentje wijzend.

„Een schram, maar nu zal 't al wel beter zijn.”

Inge was op de rand van 't bed gaan zitten. Hij was innig blij, dat hij zijn zusje weer terug had.

Nu trad de veldwachter naar voren. In 't volle besef van zijn waardigheid nam hij Anda een verhoor af, hoe ze 't kind gevonden had, en waar en wanneer, terwijl hij ijverig aantekeningen maakte.

„Ik vond haar in 't duin,” vertelde Anda eenvoudig; „ze schreide, omdat haar beentje pijn deed en ze de weg

niet terug kon vinden. Ik heb haar meegenomen en toen ze sliep, ben ik uitgegaan om te zien of ze haar ook zochten."

„Je hebt je kranig gehouden, vrouwtje," prees de veldwachter. Toen groette hij en ging heen, nadat de dokter en mevrouw hem hartelijk bedankt hadden voor zijn hulp.

Inge zat maar verwonderd te luisteren en te kijken. Nu deed die Anda zoo heel gewoon. En straks op 't duin praatte ze nog zulke wartaal. En welk verstandig mensch wilde nu hier wonen, zoo akelig eenzaam. En wat 't vreemdste was, zijn zusje scheen heelemaal niet bang voor haar geweest te zijn.

„We moeten ons pukkier toch wakker' maken," zei mevrouw, toen de veldwachter weg was.

„Hé, pop," riep de dokter, dicht bij het oor van Tineke, „ga je mee met de auto?"

Het kind opende de oogjes en keek verbaasd rond. Toen wist ze ineens alles weer.

„Komt u me nu al halen, Moeder?" zei ze slaperig. „Ik mag in Anda's bed."

„Ja, dat zie ik," zei mevrouw. „Anda is erg lief voor je geweest. Je mag haar wel eens gauw bedanken."

Daar zag Tine Inge.

„Ha, Inge, heb je op me gewacht? Ik heb zoo naar je gezocht. Ik wou ook mee varen met Pleun."

„O, dus daarom ben je weggelopen," zei Inge.

„Ga maar nooit meer alleen de duinen in, dan verdwaal je."

„Kom," zei de dokter, „geef Anda maar een handje. We gaan gauw naar huis. Of wou je liever hier bij Anda blijven?"

„Anda heeft lekker eten," zei het kind.

„Zoo, zoo, dus je bent heelemaal op visite geweest,” lachte de dokter.

„We zijn je heel dankbaar, Anda,” zei hij, zich tot de vrouw wendend, die er stil verlegen bij stond.

„We zullen het nooit vergeten, dat je zoo goed voor ons kind gezorgd hebt,” voegde mevrouw er bij.

En dan, ineens, had ze wat bedacht.

„Je gaat toch uit werken, is 't niet?”

„Als de menschen mij willen hebben,” zei Anda, „maar ik heb slechts twee werkhuizen.”

„Ben je morgen vrij?”

„Ja, mevrouw.”

„Kom dan morgen bij mij. Mijn dienstbode heeft mij in de steek gelaten. Het is op die witte villa, aan 't eind van de Schelpweg, weet je die?”

Ja, die wist Anda wel.

„Afgesproken dus,” zei de dokter. „Dag Anda.”

„Dag Anda,” wuifde ook Tine.

„Dag Anda,” groette Inge het laatst. En tot zijn verwondering zag hij, dat ze weer zoo vreemd keek, net of ze in de verte iets zag.

Ze groette ook niet terug.

„Het is lichte maan,” zei ze, „het stormt niet, nu zal hij gauw komen.”

Inge was blij, dat hij buiten stond. De dokter en mevrouw hadden ook die woorden gehoord en dat vreemde in haar oogen gezien.

Mevrouw wilde nog even teruggaan, om wat tegen Anda te zeggen, maar de dokter hield haar tegen.

„Laat haar maar,” zei hij, „ze zou je nu toch niet begrijpen. Ik ken dat wel. Ze tobt ergens over en als zooiets lang duurt, wordt het verstand soms gekrenkt. Ze moest daar niet alleen blijven wonen. Misschien kun-

nen wij wel iets voor haar doen, als wij weten, welk verdriet ze heeft."

„Ze heeft ook naar ons gezocht, toen we in die mist op zee waren," bekende nu Inge.

„Ze hoorde ons roepen en kwam met een lantaarn om ons te helpen. Pleun heeft het ons verteld."

„Zoo, zoo, dus hebben we een dubbele schuld der dankbaarheid aan haar," zei de dokter nadenkend.

Inge had zijn moeder een arm gegeven en liep er zich in stilte over te verkneukelen, hoe z'n vrienden er van zouden opkijken, dat hij, bij avond nog wel, in de hut van de duinheks geweest was. Wat zou Cas wel zeggen en Kees niet te vergeten. De oude grootmoeder en de tante van den pakhuisknecht zouden er wel weer bij te pas gebracht worden. Wie weet, zei de oude grootmoeder niet, dat Anda Tine meegelokt had om haar te betooveren, haar in een kikker te veranderen of zooiets. Hij kneep zijn moeders arm van pret.

Tine liep tusschen vader en moeder in, klaar wakker nu en vroolijk babbelend over die lieve Anda en dat grappige huisje met dat mooie bed en het lekkere eten, dat ze zoo maar uit het pannetje had mogen scheppen.

„Daar staat de auto!" riep ze opeens, midden in haar verhaal.

„Stap maar in," lachte de dokter, „nu zijn we gauw thuis."

„Lekker," zei Tine, terwijl ze zich op de veerende kussens tusschen Inge en moeder in knuffelde.

„Jammer!" voegde ze er met een lange uithaal achter.

„Wat is er jammer?" vroeg moeder.

„Dat Anda daar nu alleen in die donkere duinen moet blijven!"

„Anda slaapt al,” stelde moeder haar gerust. „En morgen komt ze bij ons werken.”

„Ha, fijn,” riep Tine. „Brengt ze dan haar mandje mee?”

Voor moeder antwoord kon geven, stopte de auto voor het mooie witte doktershuis.

Neeltje had het signaal al gehoord en ze kwam vlug de voordeur opendoen. In de lichte vestibule stond ze te kijken wie er uit de auto stapten. En ze slaakte een zucht van verlichting, toen ze Tines hoge stemmetje hoorde opklinken.

„Nooit meer weglopen, hoor,” dreigde ze met opgeheven wijsvinger.

„Waar ben je al die tijd geweest?”

„Bij Anda,” zei Tine vroolijk.

„Maar mevrouw!” schrok Neeltje, verbleekend.

Inge schaterde het uit.

Mevrouw deed net, of ze van Neeltjes ontsteltenis niets merkte.

„Ik heb haar als werkvrouw aangenomen, tot we een nieuwe meid hebben, Neeltje,” zei ze, terwijl ze met Tine naar de kamerdeur ging, die Inge voor haar openhield.

„Anda?” vroeg Neeltje, op een toon, die te kennen gaf: „hoe hebt u dat nou kunnen doen.”

Mevrouw knikte en schoof toen haastig de kamer in, waar ze eerst moest uitlachen om de schrik van Neeltje.

„Ze denkt zeker, dat Anda haar verslinden zal,” proestte Inge.

„Hoe komt 't, Inge, dat je ons niet vroeger verteld hebt over dat zoeken van Anda in die mist,” kwam plotseling de stem van den dokter, die de auto in de garage gebracht had.

Inge kleurde en mompelde wat, en was blij, dat Neeltje met de dienbak binnenkwam. Nu werd de aandacht van hem afgeleid, want allen hadden flink honger. Dat was een vroolijke maaltijd, die avond in 't doktershuis.

Vader dankte den Heere, dat ze hun meisje weer veilig bij zich hadden en moeder en Inge dankten zachtjes mee.

„Kom,” zei moeder na het eten, „nu moet Tine naar haar bedje.”

En toen ze 't kindje lekker instopte, zooals ze iedere avond deed, vroeg ze plagend:

„Wil Tine niet liever terug naar Anda, achter 't gordijn slapen?”

Even dacht Tineke na. Toen sloeg ze de armpjes om moeders hals en fluisterde: „Als moeder meegaat.”

9. BESCHERMERS

Het speet mevrouw Klipland niet, dat ze Anda als werkvrouw aangenomen had. Ze deed haar werk vlug en zindelijk. Wel vond Neeltje haar in 't begin een „ijzig” mensch, met die stille oogen en dat vreemde soms in haar doen. Maar langzamerhand wende ze daaraan. De menschen in 't dorp hadden schrikkelijk overdreven, als ze Anda voor niet goed wijs uitmaakten of voor tooverkol, en wie weet wat meer moois. Ze was alleen wat eenzelvig, en ook soms wel wat zonderling, vond Neel. Een paar keer had ze een poging aangewend, Anda aan 't praten te krijgen, maar dat was haar niet gelukt. Het gesprek was niet naar Neeltjes wensch verlopen.

„Is je man al lang dood?” had Neel gevraagd.

Anda knikte.

„Is hij lang ziek geweest?”

Anda haalde de schouders op.

„Waar heb je vroeger gewoond?”

„Ginds,” antwoordde Anda en wees in landwaartsche richting.

„Ginds, ginds,” mopperde Neel, „ginds is heel Nederland. Ben je altijd zoo spraakzaam?”

Anda luisterde niet eens meer naar haar. Ze schuurde de lange, marmeren gang en gebruikte daar al haar aandacht bij.

Neeltje had nog veel meer willen vragen: of ze al groote kinderen had, en broers of zusters, wanneer ze nu met haar mandje ging loopen, enzoovoorts. Maar ze begreep, dat Anda zich niet liet uithooren.

Boos zei ze tegen de groote grijze kat, die in de keuken voor 't fornuis lag te spinnen: „Iedere gek heeft toch nog één wijze trek.”

„Ron, ron, ron,” antwoordde poes, terwijl ze een hooge rug zette en zich vervolgens weer behaaglijk inrolde.

„Zoo, beast,” zei Neel, „gelukkig, dat ik met jou nog wat praten kan. Want heel de dag stomme pantemine spelen staat me slecht an. Een gezellig babbeltje op z'n tijd komt een mensch toe, wat jij?”

Maar poes knipperde met de oogen en wenschte zich buiten 't geding te houden.

Mevrouw was er niet rouwig om, dat ze zoo'n zwijgzame hulp in huis had. Neel kon nu al haar aandacht bij haar werk bepalen, zoodat de melk niet meer overkookte en het eten niet meer aanbrandde.

Neel zelf vond dat op den duur ook wel prettig. Ze was veel vroeger klaar dan anders en hield 's middags

dikwijls een uurtje over; als Anda er dan toch was, stond mevrouw haar wel eens toe, even een uitstapje naar haar moeder te maken „voor een gezellig babbeltje.”

's Zaterdag behoeft Anda alleen 's morgens te komen. Ze besloot daarom op zekere Zaterdagmiddag haar klantjes voor 't laatst met haar koopwaar te bezoeken. En daarna wou ze alles, wat ze overhield, terugbrengen naar den handelaar, die haar de voorraad geleverd had. Ze verdiende nu bij den dokter genoeg voor haar eenvoudige levensbehoeften. En mevrouw maakte niets geen haast met 't zoeken van een nieuwe dienstbode, dus zou ze er nog wel een poosje blijven.

Die handelaar woonde in haar vorig dorp en aan de weg daarheen stonden de boerenwoningen, waar ze meestal haar koopwaar sleet.

Het was een koude, winderige herfstdag. Dorre bladeren dwarrelden voor haar uit en doode takjes kraakten onder haar voeten. Af en toe snorde een auto of een motorfiets haar voorbij op de rechte, lange weg, waar de voetgangers zeldzaam waren. De bloembollenvelden ter weerszijden stonden kaal, maar in de groote, zindelijke bollenschuren, die bij de huizingen hoorden, lagen al de houten rekken vol bloembollen.

Anda keek noch links, noch rechts. Ze liep voort met gelijkmatige passen, tot ze bij den handelaar gekomen was, die even buiten 't dorp een soort warenhuis hield. Toen ze binnenstapte, stond daar een havelooze man in de winkel. Hij had zijn grijs geruite pet ver over zijn sluike haren getrokken, maar toch piekten ze er hier en daar nog onderuit. Zijn neus was dik en rood en zijn waterige oogjes keken loerend rond. Hij had juist een kleine voorraad knopen gekocht, die hij in de zakken

van z'n rafelige slobberjas borg, toen Anda binnenkwam. Nu bleef hij dralend rondgluren, alsof hij nog iets zocht, dat hij koopen wilde. De winkelier vroeg daarom aan Anda, wat ze verlangde, maar onderwijl hield hij den vreemden sinjeur goed in 't oog.

Anda liet hem haar voorraad zien en verzocht hem, die terug te nemen, daar ze werk gevonden had.

De winkelier ledigde het mandje op de toonbank, telde alles na, rekende wat op een papieren zak en gaf Anda een rijksdaalder.

Anda borg het geld in een oude portemonnaie, die ze in het mandje lei, met de doek er weer overheen. Toen groette ze kort en vertrok, om de lange weg terug naar Disteldorp weer af te leggen.

Toen Anda weg was, betaalde de havelooze man zijn knopen en slenterde ook weg, in dezelfde richting.

„Wat een ongunstig uiterlijk,” zei de handelaar bij zichzelf, toen hij zijn klant langs de boomen zag scheeren.

.....
Die middag waren de vijf vrienden, ondanks de gure wind, weer in hun priëel bij elkander gekomen. In de duinen voelden ze de wind ook lang zoo fel niet als op de vlakke weg.

„Wat doen we?” vroeg Koos.

„Iets, waar we flink warm van worden,” zei Inge.

„Roovertje,” stelde Daan voor.

Dat vonden ze allemaal goed. Roovertje was van alle spelen wel 't meest geschikt om warm te worden.

Ze maakten uit, dat Cas en Inge de roovers zouden zijn, Kees en Koos de reizigers en Daan de veldwachter.

„Ik weet wat,” kwam Inge. „Het huisje van Anda is ons hol. Wij verstoppden ons in de struiken er achter.

Daar is het woeste woud, waar de weerlooze reizigers door moeten."

„Fijn!" riepen ze allemaal.

De jongens speelden nu dikwijls om Anda's huisje, sinds het avontuur van Tineke. Ze vonden nu, dat Anda zoo'n beetje bij hen hoorde. Ze zochten nog altijd naar een gelegenheid om haar te helpen, maar die had zich nog niet voorgedaan.

„En wij zijn tot de tanden gewapend," vervolgde Cas de uitleg van het spel, terwijl hij een oud knipmes uit zijn broekzak opdiepte.

„Dit is mijn dolk. Het kan niet open, het zit vastgeroest," voegde hij er zachtjes bij, „maar dat weten de reizigers niet."

„Ja," zei Inge, „en terwijl jij ze met je dolk in bedwang houdt, bind ik ze aan handen en voeten." Hij haalde een eind touw te voorschijn. „Dan kunnen wij ze op ons gemak uitplunderen."

„Ja, en dan gillen wij en dat hoort de veldwachter," zei Kees.

„En als hij dan komt," zei Cas, „gaan wij gauw in ons hol terug. Dan maakt hij de reizigers los en met hun drieën zoeken ze de roovers. Die liggen in hun hol te slapen. En dan overvallen jullie ons en worden we naar de gevangenis gesleept."

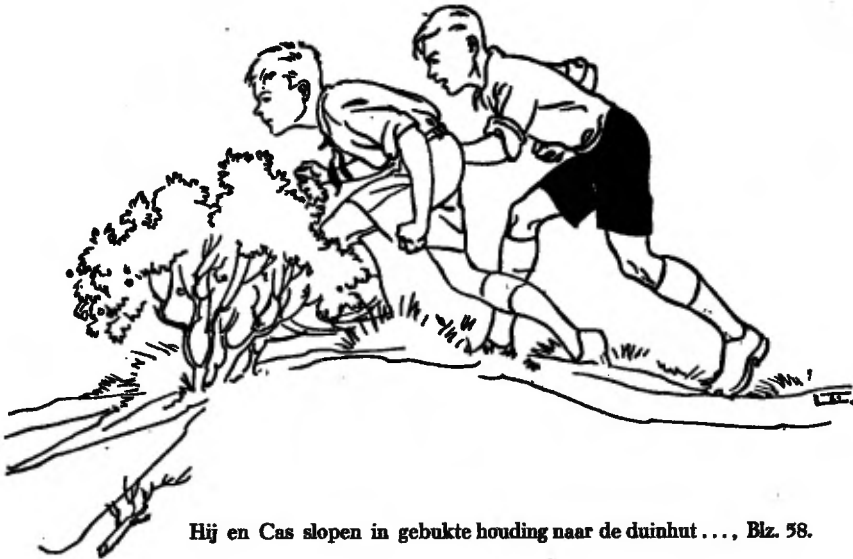
„Vooruit," zei Inge.

Hij en Cas slopen in gebukte houding naar de duinhut en kropen er achter in de dichte struiken. Kees en Koos liepen rechtop, met vlugge pas door de duinen. Af en toe wisselden ze opmerkingen als: „Zouden we voor de avond de vlakte nog bereiken? Het is hier lang niet pluis. Hoor je daar niets in 't kreupelhout? Waren we 't woeste woud maar vast voorbij!"

En toen er een konijn voor hun voeten heen schoot, zei Kees: „Als de wolven ons maar met rust laten. Daar liep er al een van dat gebroed.”

„'t Was een leeuw,” zei Koos, „laten we op onze hoede zijn.”

De veldwachter stond in 't priëel scherp te luisteren.

Hij en Cas slopen in gebukte houding naar de duinhut . . . , Blz. 58.

Hij had een stuk hout gevonden en dat tot geweer bevorderd. Nu was hij voldoende gewapend om een heel leger roovers gevangen te nemen.

Zijn geduld werd vrij lang op de proef gesteld. Maar opeens sprong hij op en holde voort, het geweer geschouderd. Uit de verte klonk een erbarmelijk gekrijsch.

Moedig stormde hij voorwaarts, in de richting van de duinhut. En hoe verder hij kwam, hoe luider het gillen

klonk. Toen hij eindelijk de gebonden reizigers bereikte, was er van de roovers geen spoor meer te bekennen. Hun beenen waren door een touw aan elkaar gebonden. En hun zakken hingen het binnenste buiten gekeerd, als een bewijs, dat ze totaal uitgeplunderd waren.

De dappere veldwachter bevrijdde hen. En nu zochten ze met hun drieën in het woeste woud, tot ze de slapende roovers vonden.

Daar ze maar één touw bezaten, bonden ze de linkerarm van den een aan de rechterarm van den ander. De roovers sliepen zoo vast, dat ze niets merkten.

Toen ze stevig aan elkaar gebonden waren, schudde de veldwachter hen vrij hardhandig wakker.

Ze wilden opspringen, maar vielen weer over elkaar heen op de grond. Eerst na heftige tegenstand gelukte het den veldwachter, geholpen door de reizigers, de booswichten mee te sleuren.

Met z'n geweer recht op het achterhoofd van Cas gericht en onder bedreiging: „Loop, of ik schiet”, dreef hij hen voor zich uit. Zoo landden ze, na nog enkele vruchteloze pogingen tot ontvluchten, in de gevangenis aan.

De roovers werden veroordeeld tot levenslange dwangarbeid als galeislaven van Pleun.

En de weerlooze reizigers konden, na veel dankbetuigingen aan den dapperen veldwachter, hun reis voortzetten. „Onze wonden zullen we thuis wel verbinden,” zei Kees, wijzende op een winkelhaak in z'n blouse, en op een groot gat in de kous van Koos, die aan een struik was blijven haken.

Ze spraken juist af, het spel nog eens te spelen, maar nu weer op een andere manier, toen Daan opeens Inge aanstootte: „zeg, kijk daar eens wat een schuimspaan!”

De jongens keken vlug in de richting, die Daan geheimzinnig met z'n hoofd had aangeduid, maar ze zagen niets bijzonders.

„Waar dan?” vroeg Inge, „ik zie niets.”

„'t Was een boef, een echte boef, 'n schuimspaan,” zei Daan gedempt.

„'n Schuimspaan?” lachte Cas, „hoe kom je aan zoo'n mooi woord?”

„Stil,” fluisterde Daan, „hij is vlak bij, ik zag hem daarnet achter die hoek verdwijnen.”

„Zeg, wil je er ons tusschen nemen,” zei Inge ongelovig. „Jij met je schuimspaan.”

„Nou, ik zag hem echt, ga je mee kijken wat hij in z'n schild voert?”

„Sluipen dan,” zei Kees, die dacht dat Daan een nieuw spel verzon.

„Nou, vooruit dan,” stemde Inge toe.

Behoedzaam kropen ze achter elkaar het duin op. En toen ze boven waren, bleven ze plat op hun buik op de top liggen. Voorzichtig lichtte Cas het hoofd op en keek rond.

De schuimspaan zag hij niet, maar beneden over het smalle zandpad liep Anda, rustig als altijd, met haar mandje aan haar arm.

„St,” fluisterde Cas. „Daar loopt Anda. We zullen haar in 't geheim volgen. Er zijn wolven en leeuwen in 't bosch. We zullen Anda beschermen.”

Zoo liep Anda door de duinen, zonder te weten dat ze zooveel beschermers achter zich had.

Geluidloos slopen de jongens haar na.

Opeens liet Cas zich plat voorover vallen.

„Daar is hij,” fluisterde hij, „nu zie ik hem ook.”

„De schuimspaan?” vroeg Daan. „Waar dan?”

„Stil,” zei Cas, „kijk voorzichtig naar links. Hij staat daar bovenop 't duin, maar hij kijkt niet naar ons, hij kijkt naar Anda, want ze is net die kromming voorbij.” De jongens zagen nu alle vijf den vreemden bedelaar. „Wat 'n boeventronie,” zei Inge. „Daan heeft gelijk, die voert niet veel goeds in z'n schild. Kijk hij eens weg-schuifelen langs de helling. Net een kat, die op een muis loert. O, waar blijft hij nu opeens?”

De jongens keken rond, maar zagen noch Anda, noch de schuimspaan. Vlug klauterden ze de steile helling op en toen ze boven waren, zagen ze tot hun schrik, dat de man met groote stappen naar Anda toe liep en haar plotseling het mandje ontrukte. Door de onverwachte ruk viel Anda op de grond, terwijl de doek van 't mandje afwoei en tegen een duin bleef hangen.

Zonder afspraak begonnen de jongens daar bovenop 't duin als razenden te gillen, terwijl ze hard naar be-

neden liepen, al maar schreeuwend: „politie! politie!”

De dief, die dacht, dat hij alleen in de duinen was, keek schuw om en maakte beenen, zoo vlug hij kon. In een oogwenk was hij verdwenen. De jongens stonden nu bij Anda, die nog op de grond lag.

„Wat 'n boeventronie,” ....

„Heeft hij je pijn gedaan?” vroeg Inge, „sta maar op, Anda, wij zullen je thuis brengen.”

Koos had het mandje opgeraapt en er de doek in gelegd. Daan raapte iets zwarts op, dat tusschen de bramen gevallen was. Het bleek een portemonnaie te zijn.

„Is die van jou, Anda?” vroeg hij.

„Ja,” zei Anda. „Er zit een rijksdaalder in. Dat had die man gezien.”

„O, dan was 't 'm dáárom te doen,” zei Daan, en lei de portemonnaie weer in het mandje, onder de doek.

„Zie je nu wel, dat het een echte schuimspaan was?” triumfeerde hij tegen de anderen.

„Kom, Anda, sta maar op. Hij is weg en wij zullen je thuis brengen.”

Anda probeerde op te staan, maar haar gezicht vertrok van de pijn.

„Ik heb m'n voet verstuikt, geloof ik,” zei ze, „ik kan er niet op staan.”

„Misschien is hij wel gebroken,” zei Inge.

De jongens keken elkaar aan. Wat moesten ze nu beginnen? Ze konden Anda toch zoo niet achterlaten?

Verlangend hadden ze uitgezien naar een gelegenheid om Anda te helpen. En nu die gelegenheid er was, zátén ze er toch een beetje mee.

„Hoe krijgen we haar thuis?” zuchtte Daan, tegelijk rondkijkend of hij nog iets van den aanvaller kon ontdekken.

„Stoeltje?” vroeg Kees weifelend.

„Dat is een idee,” viel Inge bij.

„Vooruit, Kees, wij samen stoelen.”

Kees en Inge grepen nu elkaars polsen zoo, dat hun vier

handen een stevig stoeltje vormden, waarop Anda wel zou kunnen zitten.

„Nu zetten jullie haar er met een wipje op,” zei Inge, terwijl hij en Kees bukten, zoodat het stoeltje laag bij de grond kwam.

Onhandig heschen Cas en Koos Anda onder de armen op, maar ze lieten haar iets te vroeg los, zoodat ze met een plof op het stoeltje terecht kwam, waardoor Inge en Kees plotseling op de grond kwamen te zitten, met Anda tusschen hen in. Ondanks hun medelijden met Anda's pijnlijke voet, schaterden de jongens 't uit.

„Jij bent te lang, Inge,” zei Daan. „Laten Kees en ik 't maar doen. Anda zou heelemaal scheef komen te hangen.”

„Ach, laat mij maar zitten, ik zal zelf wel probeeren naar huis te komen,” protesteerde Anda, die nieuwe mislukkingen vreesde.

Maar daar wilden de jongens niet van hooren. En Anda werd nog eens op het stoeltje, nu van Daan en Kees, geheschen. Nu kon de stoet vertrekken.

Daan en Kees, met Anda tusschen in, voorop en Cas en Koos en Inge in de achterhoede. Maar ze durfden elkaar niet aan te kijken, bang, dat ze 't uit zouden proesten. En dat wilden ze niet om Anda. Ze hadden oprecht medelijden met haar.

De jongens keken bij elke nieuwe bocht, bij elke nieuwe duintop goed rond, of ze nog een spoor van den boef konden ontdekken. Maar die scheen voorgoed 't hazenpad gekozen te hebben.

Eindelijk kwamen ze bij de hut aan, waar ze Anda regelrecht binnendroegen, want de deur was niet op slot.

Nieuwsgierig keken de jongens rond, maar ze zagen

niets buitengewoons. Alles was heel armoedig en slechts de allernoodigste meubelen bevonden zich in de hut. Cas vond, dat zijn grootmoeder haar gekruiste bezems wel weg kon bergen en Kees begreep, dat de pakhuis-knecht hem maar wat bang had willen maken.

De jongens hadden Anda op een stoel gezet en wisten verder niets voor haar te doen. Ze was blij, dat ze thuis zat, want haar voet was danig opgezwollen en deed haar veel pijn.

Inge, die wel begreep, dat Anda zoo niet kon blijven zitten, kwam op de gedachte, zijn vader te halen.

„Ik ga vader halen,” zei hij, „blijven jullie dan zoolang hier. Als die vent eens terugkwam.”

„Dan tracteer ik hem hiermee,” kwam Daan, en toonde een pook, die hij in een hoek van de hut achter het potkachteltje gevonden had.

„Maar één moet er met Inge meegaan,” zei Cas. „Mischien zwerft die schuimspaan nog wel door de duinen.”

„Laten wij dan samen gaan,” stelde Inge aan Cas voor. Zoo gingen Inge en Cas dan heen om den dokter te halen, terwijl de andere drie bij Anda bleven om haar te beschermen. 't Was jammer van Anda's voet, maar ze vonden 't nog fijner dan roovertje spelen.

„We zullen vóór de hut op post gaan staan,” zei Kees, „dan kunnen we veel verder uitkijken.”

Ze voelden zich toch wel wat beklemd daar in die stille hut bij die zwijgende Anda.

Toen de jongens buiten waren, stond Anda met veel moeite op en hinkte naar haar kistje, waaruit ze wat oude lappen nam. Die wond ze stijf om haar gezwollen voet, nadat ze haar schoen en haar kous had uitge-

trokken. Toen bleef ze stil zitten wachten, tot Inge met den dokter zou terugkomen.

Dat duurde nog een heele poos.

Eindelijk, toen 't al begon te schemeren, hoorden de drie wachters voor de hut het bekende sein ioe-ioe-ioe, dat Inge's komst aankondigde, boven het geruisch van de zee en het geraas van de wind uitklinken. En spoedig zagen ze hem en Cas op de top van het duin. Achter hen kwam de dokter, maar hij was niet alleen. Twee dragers volgden hem met een baar van 't Groene Kruis.

10. UITGESTELDE HOOP

Het kostte den dokter niet veel moeite, Anda te be-
wegen haar huisje te verlaten. Hij onderzocht
eerst de voet; de enkel bleek gekneusd te zijn, maar
met een paar weken rust zou dat wel weer in orde
komen. Evenwel kon ze niet alleen blijven. Er moest
toch iemand zijn, die haar verzorgde. En de dokter wist
zeker, dat hij uren in de omtrek niemand zou kunnen
vinden, om deze akelige eenzaamheid met Anda te
deelen. Bovendien bewees het gebeurde van die middag,
dat het wonen daar niet zonder gevaar was.

„Luister nu eens, Anda,” zei de dokter op overredende
toon, alsof hij tegen een kind sprak. „Je hebt laatst
zoo goed voor ons kind gezorgd, laten wij nu op onze
beurt eens voor jou mogen zorgen. Ga nu met mij mee
naar mijn huis. Hier kun je niet alleen blijven wonen,
dat zal je nu zelf wel inzien. En bovendien staat de
winter voor de deur. Deze bouwvallige houten hut zal
je niet voldoende tegen de koude beschutten. Het is
dus het beste, dat ik je nu dadelijk meeneem.”

Daar Anda niet antwoordde, dacht de dokter, dat ze
hem niet begrepen had.

„We zullen je spulletjes een goed plaatsje geven op onze zolder, en jij krijgt een kamertje boven in het huis, waar je kunt uitkijken over de duinen en de zee. En als je beter bent, mag je daar blijven wonen, want mijn vrouw zou graag willen, dat je voor vast bij ons kwam. Zullen we je nu maar vervoeren? Alles is al klaar.”

Van heel dokters redeneering drong slechts één zinnetje scherp tot Anda door. Ze zou kunnen uitkijken over de duinen en de zee. Dat verlangde ze juist.

„Ja, goed,” zei ze gretig, „dokter is wel goed voor mij.” De dragers tilden haar nu op de baar en droegen haar door de duinen tot de weg, waar de auto van den dokter stond te wachten.

De jongens liepen als een eerewacht mee, trotsch in hun rol van beschermers.

Even later zat Anda gemakkelijk in de zachte, veerende kussens van de auto en tufte deze met haar weg, nageoogd door vier dapperen, want Inge reed naast zijn vader mee naar huis.

„'n Fijne middag geweest,” zei Daan.

„Nou,” beaamden de anderen.

„Zou de dokter 't aangeven?” vroeg Koos.

„Misschien wel,” zei Kees, „maar die vagebond is 'm natuurlijk al lang gesmeerd.”

„Hij heeft toch lekker de rijksdaalder niet te pakken gekregen,” glunderde Cas.

Toen gingen ze gauw naar huis, want 't werd al knap donker.

.....
Anda lag nu op haar kamertje, boven in het groote doktershuis. Een verpleegster verzorgde haar. De dokter had het raadzaam geoordeeld, haar een poosje

in bed te stoppen. Haar zenuwgestel was blijkbaar al een lange tijd in de war. Rust en vriendelijke omgeving konden misschien genezing bewerken.

„Zie vooral haar vertrouwen te winnen,” zei de dokter tegen zijn vrouw. „Als wij weten, waarover zij tobt, kunnen wij haar misschien helpen.”

Mevrouw Klipland had het ledikant van Anda voor 't venster laten zetten, zoodat ze uit kon zien over de duinen en de zee, zooals de dokter haar beloofd had. Als ze, door kussens gesteund, in haar bed zat, kon ze de helm op de duinen zien golven en in de verte glinsterde de zee.

In stille nachten luisterde ze naar het ruischen van de branding en naar de storm, die langs de hooge schoorsteenen gierde.

Haar voet beterde snel, zoodat ze hem spoedig weer gebruiken kon. De dokter stond haar echter nog niet toe, naar beneden te komen.

Eens, toen de verpleegster uit was om haar dagelijksche wandeling te doen, kwam mevrouw Klipland met haar breiwerk naar boven om een poosje met Anda te praten.

Ze vond haar staande voor 't venster en turende naar de zee, juist zooals ze die avond, toen Tine weg was, bovenop een duin stond uit te kijken.

Een lichte nevel steeg uit zee op en de lucht was effen grijs. De duinen lagen verlaten. Zelfs de bramenzoeksters hadden haar werk gestaakt, omdat er geen vruchten meer tusschen het dorrend loof zaten. Kaal stonden de boomen langs de weg, waar de bladeren vochtig lagen te vergaan.

In 't kamertje van Anda verspreidde een electrisch kachelkje een prettige warmte.

„Er is niet veel vroolijks te zien buiten,” zei mevrouw, terwijl ze met haar werk dicht bij 't vuur ging zitten.

„Het is een echte kille herfstdag.”

Anda antwoordde niet, maar bleef staren in de troosteloze grijsheid daarbuiten.

„Zou ze me nu niet hooren?” dacht mevrouw.

„Anda, ik kom je goed nieuws brengen, voor mij en voor jou,” wendde ze een tweede poging aan om Anda's aandacht te trekken. „Je mag morgen naar beneden komen en weer, langzaamaan natuurlijk, je werk gaan doen. Nu, wat zeg je daarvan? Is dat geen goed nieuws?”

Plotseling wendde Anda zich om en tot haar verbazing zag mevrouw tranen in haar oogen.

„U bent zoo goed voor mij en ik ben een ondankbaar schepsel,” zei Anda met bevende stem. „Maar ik zal hard voor u werken.”

„Meer verlang ik ook niet, Anda,” zei mevrouw. „Je hebt altijd je best gedaan. Ik ben blij, dat je voor vast bij ons wilt blijven. Ik kan geen betere dienstbode verlangen.

Maar kom nu hier bij het vuur en kijk niet meer naar buiten. Daar is 't vandaag zoo triest.”

Anda ging bij het kleine tafeltje zitten, dat mevrouw bij het kachelkje geschoven had en pakte de kous op, die ze halverwegen gestopt had, vóórdat de zee haar riep.

Een tijdlang zwegen beiden. Toen begon mevrouw weer:

„Anda, zeg me eens, waar tob je toch over? Wil je 't mij niet vertellen? Ik vraag het niet uit nieuwsgierigheid, maar ik zou je zoo graag helpen.”

Even weifelde Anda.

Toen zei ze haperend: „Ik wilde er met niemand meer over praten, want niemand gelooft mij, maar u wil ik alles wel vertellen. Misschien gelooft u mij ook niet. Maar u zult me niet uitlachen.”

„Nee, dat zal ik zeker niet,” zei mevrouw.

„M'n man is al jaren dood en toen hij stierf, had ik geen cent. Ik werkte m'n nagels van m'n vingers en zoo bleef ik uit de schuld. M'n jongen was toen twee jaar. Geloof me, mevrouw, hij is van water en zwart brood groot geworden. De meester op school had schik in 'm, zooals hij leerde. Maar later, toen kwam de narigheid. Hij wou naar zee en daar hielp geen praten tegen. Nou, hij is gegaan. Ik zie hem nog met z'n wittè muts op. Hij was als koksmatje aangenomen. Hij zwaaide nog zoo vroolijk met z'n muts toen de boot vertrok. Maar ik heb hem nooit teruggezien, nooit.”

Mevrouw Klipland begon iets van Anda's leed te begrijpen.

Anda zweeg en zat weer met groote, droge oogen naar buiten te staren.

„Hoe lang is dat alles geleden?” vroeg mevrouw.

„Twee jaar zoowat,” zei Anda, en keerde haar gezicht weer naar mevrouw.

„Twee jaar zoowat. Het schip verging en ze hebben z'n lijk niet gevonden. En nou zeggen ze, dat hij toch verdronken is, net als de anderen. Maar dat geloof ik niet. Ik geloof vast, dat hij nog leeft. Ik wacht hem elke dag.

De menschen uit mijn dorp hadden eerst medelijden met mij. Ze zeiden dat hij dood was. Maar ik wist wel beter. Ik voelde, dat hij nog leefde. Dat voelde ik. Toen lachten ze me uit. Ik hoorde het wel, al deden ze het achter mijn rug. Ze zeien, dat ik gek was.

Toen ben ik hier naar toe gekomen. Hier kon ik dicht bij de zee wonen in grootvaders hut. Hier hoefde ik met niemand te praten. De menschen begrepen mij tóch niet.

Iedere avond klom ik op het duin. Dan keek ik over de zee, of ik hem zag komen. Hij is alles wat ik bezit. Maar hij is nog niet teruggekomen."

Het bleef lange tijd stil in 't kamertje, toen Anda zweeg.

„Hij is alles wat ik bezit, maar hij is nog niet teruggekomen."

Hoe ontroerden die woorden mevrouw Klipland. Hoe arm en eenzaam was deze vrouw, die niets bezat dan een vage hoop op iets, dat misschien nooit gebeuren zou. Ze dacht er aan, hoe wáár het Bijbelwoord is, „dat de uitgestelde hoop het harte krenkt." In stilte bad ze, dat het haar gegeven mocht worden, deze troosteloze te helpen.

Ze lei haar werk neer en vatte Anda's ruwe hand.

„En als je zoon nu eens nooit terugkwam? Als de menschen nu eens gelijk hadden, Anda?"

„Dan wil ik ook niet langer leven," zei Anda kort en trok haar hand terug.

„En als het nu zóó Gods weg is, Anda, als Gód nu je zoon van je weggenomen heeft? Heb je er zoo wel eens over gedacht?"

„Nee," zei Anda stroef. „Ik heb altijd hard gewerkt voor mijn brood. Ik hield geen tijd over om aan God te denken."

„Maar God dacht wel aan jou, Anda. Hij zag, dat je een arm, zondig mensch was en dat je ver van Hem af leefde en ook ver van Hem af zou sterven. En dat wil de Heere niet. Hij had Zijn Zoon oneindig veel

meer lief dan jij jou jongen, Anda, en toch gaf Hij Hem over om te lijden en te sterven voor jou. Zoo lief heeft Hij Anda, die nooit naar Hem vraagt. Begrijp je, wat ik bedoel?"

„Mevrouw spreekt over den Heere Jezus,” zei Anda peinzend.

„Toen ik een kind was, vertelde mijn moeder mij van Hem, maar ze stierf, toen ik nog heel jong was en na haar dood bekommerde niemand zich meer om mij. Hoe kan God mij liefhebben, als Hij mijn jongen van mij wegneemt. Waarom deed Hij dat dan?"

„Waarom?" herhaalde mevrouw Klipland, „ja, Anda, dat weten wij dikwijls niet, waarom God zoo en niet anders met ons handelt. Maar dat is wel zeker, dat God nooit iets verkeerd doet.

Anda, nu stel je al je hoop op de terugkeer van je zoon en die hoop wordt telkens teleurgesteld. Bid den Heere, dat Hij je leert, je hoop alleen te vestigen op de genade van den Heere Jezus. Die hoop beschaamt nooit. Dan zal Hij je ook leeren, je jongen gewillig af te staan, als dat noodig is."

Anda antwoordde niet.

De verpleegster was thuisgekomen en kwam naar boven. Mevrouw maakte zich gereed, heen te gaan.

„Nu, Anda, denk maar eens over over mijn woorden na," zei ze vriendelijk en ging naar beneden.

Even later kwam Tine boven met een Bijbeltje, dat ze Anda gaf met de boodschap van haar moeder, dat Anda daar maar dikwijls in lezen moest.

II. IN 'T VERRE LAND

Ergens aan de kust van Florida vonden farmers een bewusteloozen jongen op het strand.

Wie hij was wisten ze niet en evenmin hoe hij daar gekomen was. Ze vonden hem op een eenzame plaats in de nabijheid van Jacksonville.

„Hij is dood,” zei Tom Darling, een ruwe planter; „laat hem hier maar liggen en waarschuw de politie van Jacksonville.”

Zijn metgezel, Tim Jenkins, antwoordde niet. In het

„Hij is dood,” zei Tom Darling, ...

brandend heete zand knielde hij bij den jongen neer en boog zich over hem heen. Hij lei zijn oor op de bloote borst en luisterde lang. Eindelijk richtte hij zich op.

„Ik geloof, dat er nog leven in is,” zei hij. „Misschien zou kunstmatige ademhaling nog iets goeds uitwerken.”

De ander haalde onverschillig de schouders op.

„Wie weet, hoe lang hij in zee gelegen heeft, eer hij hier aanspoelde. Je verbeeldt je maar, dat hij nog leeft.”

„We kunnen het in elk geval probeeren,” hield Tim vol.

Het waren twee groote, sterke kerels, met grove, ruwe werkhanden en gebruinde, verweerde gezichten, die door breedgerande stroochoeden tegen de felle zonnestralen beschut werden.

„Och, wat is er ons aan gelegen, of hij leeft of sterft,” antwoordde Tom ruw. „’t Is me nogal een karweitje bij deze hitte, hier op dit onbeschutte strand een paar uur lucht in z’n longen te zitten pompen en dan nog voor niets. Als we de politie waarschuwen, doen we ruim onze plicht. Dan moet die maar zien dat ze ’t leven er weer in blaast.”

Het uiterlijk van Tom was op dat oogenblik zoo mogelijk nog weerzinwekkender dan zijn woorden.

„Nee,” zei nu Tim vastberaden, en op zijn stroef, maar eerlijk gezicht verscheen een trek, die Tom waarschuwde, dat hij niet verder moest tegenspreken, „ik laat dezen jongen niet als een beest hier liggen. Je moest je schamen, Tom. We zijn hier minstens vier uur rijdens van Jacksonville verwijderd. Help me vlug, hem naar de wagen te dragen. En doe het voorzichtig,” voegde hij er bij, terwijl de rimpel tusschen zijn oogen dieper werd.

„Je zult toch niet zoo dwaas zijn, dien jongen mee naar de plaats te nemen?” waagde Tom voor 't laatst.

„Waarom zou ik zoo dwaas niet zijn?” gaf Tim toornig terug. „Mijn huis is ruim genoeg en binnen het uur zijn we er.” En toen zachter, met een bijna onmerkbaar trilling om z'n mondhoeken: „Mijn jongen had nu ongeveer zoo oud kunnen zijn.”

De ander keek hem even aan. 't Was de eerste keer, dat hij Tim Jenkins iets hoorde zeggen over het verlies, dat hij geleden had. Nooit sprak hij over zijn vrouw en zijn kleinen jongen, die hij jaren geleden op dezelfde dag naar 't graf gebracht had. Sinds die dag leefde Tim eenzaam op zijn uitgestrekte ooftplantage. Zijn huishouden werd waargenomen door een ouden, trouwen knecht.

De herinnering aan het verdriet van zijn meester scheen den ruwen Tom toch getroffen te hebben. Hij sprak althans niet meer tegen, doch gehoorzaamde zwigend aan Tim's bevel.

Samen tilden ze den jongen op en droegen hem naar de auto, die op eenige afstand wachtte.

Met een handigheid, die men niet van hen verwacht zou hebben, legden ze hem gemakkelijk op de kussens. Tom nam achter het stuur plaats en Tim ging bij den nog altijd bewusteloozen jongen zitten, om te zorgen dat hij niet van de kussens afgleed.

Zoo bereikten ze na een snelle rit, nu eens langs boschjes cocospalmen, dan weer door lage suikerrietvelden de prachtige sinaasappelplantage van Tim Jenkins.

Het huis, waarvoor de auto stilhield, was laag en breed. Tim had gelijk, wanneer hij beweerde, dat het ruimte genoeg bevatte.

De oude James stond in de groote keuken en was bezig

vleesch te braden op een reusachtig steenen fornuis. Een heerlijke braadgeur verspreidde zich in het vertrek en in nog enkele pannen pruttelde en borrelde het om een hongerige te doen watertanden. Alles in de keuken blonk van zindelijkheid. Het was de stille trots van den ouden man, dat niemand kon zien, dat er geen vrouwelijke dienstboden in het huis waren. Doch, hoewel James zijn best deed en de kamers en gangen zoo netjes mogelijk hield, was hij niet bij machte er de gezelligheid in te brengen, die er vroeger heerschte. Maar dat verlangde zijn meester ook niet van hem. Stroef en zwijgzaam leefde hij alleen voor de bloei van zijn plantage en soms werkte hij harder dan zijn arbeiders mee aan 't zwaarste en ruwste werk. Dat deed hij vooral, als de herinnering aan zijn verloren geluk hem al te droevig werd.

James had zijn heer nog lang niet terug verwacht en begreep dus wel, dat er iets bijzonders moest gebeurd zijn. Maar zijn verbazing steeg ten top, toen Tim tegen hem zei:

„Zet zoo gauw je kunt op mijn slaapkamer een bed in elkaar. Ik heb een logé meegebracht.”

James wist wel, dat hij een beetje doof begon te worden, maar dit vond hij toch verontrustend. Want nu verstond hij de woorden van zijn heer stellig verkeerd. Een logé! Dat was onmogelijk in Jenkin's huis. In geen veertien jaar waren er andere bedden gebruikt dan het zijne en dat van zijn meester. Ja, toen mevrouw nog leefde, toen was het heel anders. James herinnerde zich nog heel goed, hoe met Kerstmis alle logeerkamers bezet waren. En wat een vroolijkheid heerschte er dan overal in al de ruime vertrekken en de breede gangen. Maar die tijd. . . .

„Nu, James, komt er nog wat van?” vroeg Tim ongeduldig, toen de oude man hem stokstijf, met een vork in de eene en een mes in de andere hand, bleef aanstaren.

James schrok wakker.

„Moet ik de groote of de kleine logeerkamer in orde maken?” vroeg hij weifelend.

„Wat wordt hij oud,” mompelde Tim nog ongeduldiger.

En toen, luider dan noodig was:

„Niks te logeerkameren, James, ik zeg je, zet een bed op mijn slaapkamer en haast je wat. Ik breng een zieke mee en jij en ik zullen hem samen verplegen.”

Nu wist James heelemaal niet meer hoe hij 't had. Niet-temin haastte hij zich, het bevel uit te voeren.

Tim keerde terug naar de auto, waar Tom zijn plaats bij den vreemden jongen zoolang had ingenomen.

Even later kwam James vertellen dat alles klaar was en samen droegen ze den zieke naar het ruime slaapvertrek van Tim, waar ze hem op het pas gespreide bed neerlegden.

Tom was intusschen met groote snelheid weggereden om een dokter te gaan halen.

In afwachting van diens komst, probeerde Tim den jongen tot bewustzijn te brengen. Maar dat gelukte hem niet.

De oude James stond er hoofdschuddend bij, tot een doordringende geur uit de keuken hem waarschuwde, dat zijn tegenwoordigheid dáár vereischt werd.

De dokter kwam vlugger dan Tim had durven hopen, want hij woonde eenige mijlen ver. Maar Tom had hem onderweg ontmoet.

Na vele vergeefsche pogingen gelukte het hem eindelijk

den jongen zoover te brengen, dat hij even de oogen opsloeg. Maar dadelijk vielen ze weer dicht.

„Hij leeft,” zei de dokter. „En dat is alles wat we voor 't oogenblik zeggen kunnen. Maar of hij zal blijven leven?” Hij haalde bedenkelijk de schouders op.

„Houd iets opwekkends voor hem gereed, bouillon bijvoorbeeld, en geef hem daar wat van, zoodra hij weer bijkomt. Hij is doodzwak en geheel uitgeput. Zeker een slachtoffer van de jongste stormen. Er zijn heel wat schepen vergaan. Laat hem vooral rustig liggen en praat niet tegen hem. Het zal mij verwonderen als hij 't er bovenop haalt. Is hij familie van u?”

„Neen, ik ken hem niet,” zei Tim. „Tom en ik vonden hem op 't strand.”

„Waarom wilt u hem dan hier verplegen?” vroeg de dokter wat verwonderd.

„Wil ik er voor zorgen, dat hij in een ziekenhuis komt, of zal ik u een verpleegster zenden?”

„Neen,” zei Tom kort. „Ik dank u voor uw goede bedoeling, dokter, maar ik houd hem liever hier. En wat een verpleegster betreft, James is verstandiger in zulke dingen dan menige verpleegster.”

„Maar 't zal een langdurige verpleging worden,” wierp de dokter nog tegen.

„Wij hebben de tijd,” antwoordde Tim droog en een beetje bitter.

„Nu, dan kom ik morgen terug,” beloofde de dokter en reed weg naar zijn andere zieken.

De volgende morgen vertelde James vol trots aan den dokter, dat de vreemde jongen zijn bouillon gretig had opgedronken en dat hij ook iets gezegd had. Maar dat was onverstaanbaar geweest.

„En,” voegde James er bij: „ik zei natuurlijk niet: „wat blijft u?”

De dokter prees de zorg van James en gaf hem nauwkeurige aanwijzingen, hoe hij verder met den zieke handelen moest.

James knikte aldoor begrijpend, en beloofde, de voorschriften van den dokter stipt te zullen opvolgen.

Ondanks de uitstekende verpleging, die de zieke genoot, bleef het nog wekenlang twijfelachtig of hij beter zou worden. En toen eindelijk het gevaar geweken was en hij begon te herstellen, was hij zoo uiterst zwak, dat het nog maanden duurde, eer hij zelfs maar een weinig in zijn bed mocht opzitten. Hij was zelfs te zwak om te denken en zich er over te verwonderen, dat hij in zoo'n vreemde omgeving zich bevond. Maar naarmate hij aansterkte, keerde ook zijn denkvermogen terug en langzamerhand herinnerde hij zich wat er gebeurd was. Hij stond in de kombuis en 't schip slingerde hevig. De storm bulderde door 't want en geweldige stortzeeën sloegen over 't dek. Hij was alleen nog maar beneden met den kok, die zijn zwemvest juist had aangetrokken en hem nu hielp met 't zijne, want hij kon er niet zoo goed mee overweg. Boven hun hoofden liepen de matrozen heen en weer en sjorden alles vast, opdat de zee het niet zou meesleuren. Toen begon plotseling het schip hevig te kraken en liep in een oogenblik vol water. Van wat er verder gebeurde, herinnerde hij zich niets.

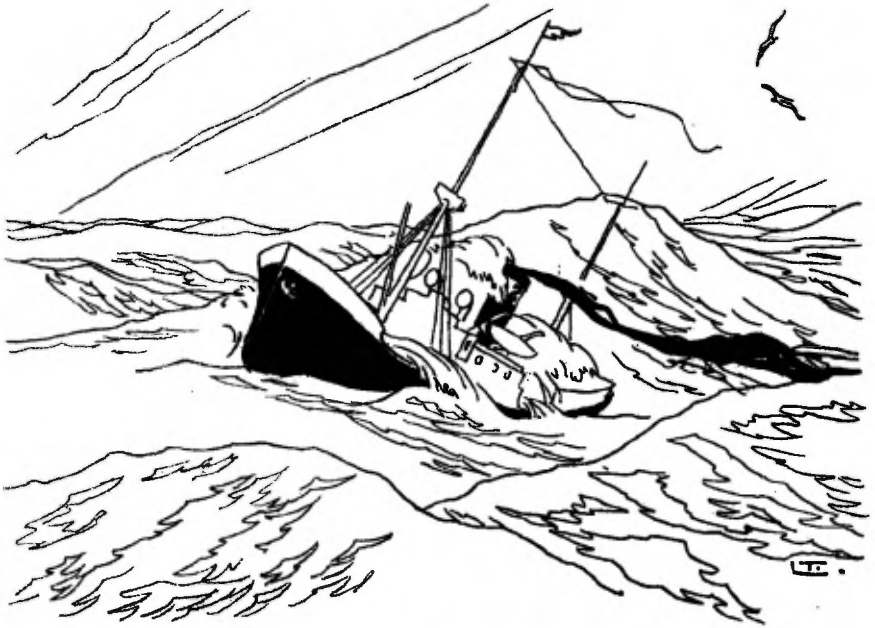
En hij begon zich verwonderd af te vragen, hoe hij hier gekomen was, in dit bed, in dit groote huis, en in welk land hij zich bevond.

Als hij zijn hoofd even omwendde naar het venster, zag hij buiten prachtige sinaasappelen afsteken tegen het

donker boomenloof. Ze glansden als goud in de felle zon.

En wie was die oude man, die hem met zooveel zorg verpleegde?

En die andere man, die hier bevelen uitdeelde? Dat was zeker de heer van dit huis.

.... en geweldige stortzeeën sloegen over het dek. Blz. 79.

Maar een vrouw scheen er niet te zijn. En ook geen dienstbode.

Een paar keer had hij geprobeerd, van den ouden man een antwoord op al zijn vragen te krijgen. Maar die verstond hem blijkbaar niet. Hij had hem ook verteld,

dat hij Gerrit heette, Gerrit Vlasman. En toen had die oude man smakelijk gelachen en geprobeerd het na te zeggen. Hij sprak de woorden echter zoo komisch uit, dat Gerrit op zijn beurt daar weer om had moeten lachen. Toen beduidde James hem, dat hij rustig moest zijn en was het gesprek voor die dag weer uit.

Op den langen duur begon Gerrit toch veel, van wat de twee mannen tegen hem zeiden, te verstaan en zelfs kon hij zich al gauw eenigszins in 't Engelsch verstaanbaar maken. Hij was hiertoe wel genoodzaakt, want noch James, noch zijn meester deden de geringste moeite hem te begrijpen, wanneer hij Hollandsch sprak. Dan haalden ze eenvoudig de schouders op.

Met groote belangstelling hielpen ze hem echter bij zijn pogingen om Engelsch te spreken. Zoo leerde hij het in korte tijd.

Zoodra hij zich maar eenigszins tot schrijven in staat voelde, verzocht hij om papier en potlood, want hij wou een brief aan zijn moeder gaan schrijven. De gedachte aan zijn moeder liet hem dag en nacht niet los. Hoe blij zou ze zijn als ze vernam dat hij nog leefde. Ze hadden haar zeker verteld, dat hij verdronken was, want zijn schip, de „Bona Fide”, was bepaald met man en muis vergaan. Zoo had het zeker in de couranten gestaan, dat wist tenminste James te vertellen. Misschien waren er nog wel enkelen van de bemanning uit zee opgepikt, maar van zijn redding wisten ze in Holland nog niets. Zijn moeder zou dus vast denken, dat hij omgekomen was.

Het schrijven van die lange brief nam heel wat tijd in beslag. Tegen de avond was hij er mee klaar. Tom Darling, die opzichter op de plantage was en tegelijk chauffeur, zou hem meenemen naar Jacksonville, waar

hij de volgende dag voor zaken heen moest. Daar zou hij hem dan posten.

Helaas, wanneer Tom voor de zaken van zijn meester naar de stad moest, deed hij er zelf ook zaken, maar niet tot zijn voordeel. Die zaken bestonden hierin, dat hij, eenmaal in de stad, even in elke herberg, die hij voorbijkwam, moest kijken, of er ook bekenden van hem zaten. Waren die er niet, dan troostte hij zich door een glaasje te drinken en bevonden ze er zich wel, dan dronken ze samen op de gelukkige ontmoeting. Zoo keerde Tom dikwijls verre van nuchter op de plantage terug.

Tim Jenkins had hem al dikwijls met ontslag bedreigd. Wanneer hij Tom weer eens terdege op het verkeerde van zijn drinkgewoonte geweest had, liet hij het wel eens voor een poos. Want hij wou niet graag zijn betrekking verliezen.

Tim zou hem al lang ontslagen hebben, als hij het niet telkens had uitgesteld om Toms oude moeder, die zijn overleden vrouw en zijn zoontje trouw tot 't laatste toe had opgepast.

Toen Tom die avond huiswaarts reed, was hij in zoo'n vroolijke stemming, dat een van de knechts het raadzaam oordeelde, het stuur van hem over te nemen.

Ze waren al op de plantage, toen hij ineens al zijn zaken begon om te keeren.

„De brief, de brief, de brief van den jongen Hollander,“ stotterde hij.

„Waar is hij dan toch? Heb ik hem gepost? Ik heb hem niet meer. Ja, ja, ik heb hem gepost. Natuurlijk heb ik hem gepost.“

Bij de garage stond Gerrit hem op te wachten.

„Ik heb hem gepost, hoor!” riep Tom hem al van verre toe.

„Dank u,” zei Gerrit en keerde gerustgesteld in huis terug.

Nu zou hij gauw antwoord krijgen! Wat zou zijn moeder naar hem verlangen!

En hoewel hij wist, dat het minstens een paar weken duren zou, keek hij elke dag uit naar de post.

Doch de weken verliepen en antwoord kwam er niet.

„Heb je werkelijk de brief gepost?” vroeg Gerrit eens aan Tom.

Toen werd Tom kwaad en bromde nijdig, dat hij geen kind was, die z'n boodschap niet kon doen.

Van toen af had Tom een hekel aan den jongen beschermeling van zijn meester.

Gerrit sterkte nu met de dag aan en had weldra zijn krachten teruggekregen, zoodat hij verlangde naar werk. Nu, dat was er genoeg op de uitgestrekte plantage. En Tim zag al gauw dat de jongen van aanpakken wist en een betrouwbaar karakter had.

Tim Jenkins stond dikwijls peinzend toe te zien, als Gerrit werkte.

„Zoo'n jongen had ik nu al kunnen hebben,” dacht hij dan.

„Als hij hier wou blijven, zou ik hem als mijn eigen zoon beschouwen. Hij is nog jong en heeft een helder hoofd. Hij kan nog leeren, wat hij wil. Ik heb geen zoon om deze plaats voor mij te besturen, als ik oud word en naar rust verlang. Misschien dat hij. . . .

Maar wat sta ik ook te droomen! Hij heeft immers een moeder. Natuurlijk wil hij naar Holland terug.”

De stroeve, stille planter zuchtte. Soms werd zijn eenzaamheid hem zwaar om te dragen. En hij kende niet

den eenigen troost in leven en in sterven, Jezus Christus. Mocht hij al van Hem gehoord hebben, zoo beteekende Hij toch niets in zijn leven, dat troosteloos voortging van dag tot dag.

Ja, Gerrit verlangde naar Holland, naar zijn moeder. Hij zou zich zoo wel hebben willen laten aanmonsteren op een schip dat naar Holland voer. Maar dat ging zoo maar niet.

Weken verliepen en het antwoord van zijn moeder kwam maar niet.

Toen schreef hij een tweede brief en wachtte weer. Nog herhaaldelijk schreef Gerrit, maar onbegrijpelijk, hij kreeg op geen van zijn brieven antwoord.

Tom wist wel, hoe dat kwam, maar hij zei het niet. Hij kon toch niet vertellen, dat hij uit haat tegen Gerrit al diens brieven verbrandde, inplaats van ze te posten? Toen zoo ongeveer een jaar verstreken was, begon Gerrit te gelooven, wat Tom herhaaldelijk ruw beweerde, dat zijn moeder gestorven was.

Tim probeerde hem op onhandige manier te troosten. „Het is wel erg voor je, mijn jongen,” zei hij, „maar ik geloof nu ook, dat Tom gelijk heeft. Denk je, dat je moeder, als ze nog leefde, je niet antwoorden zou? Maar je hoeft niet bezorgd te zijn voor de toekomst. Als je bij mij blijven wilt, zal ik je naar New York zenden om te studeeren. Dan kun je later mijn opvolger worden op deze plaats. Ik heb niemand op de wereld en jij ook niet. Beschouw mij dan maar als je vader, dan heb ik een zoon. Hoe lijkt je dat?”

Gerrit antwoordde niet dadelijk. Hij begreep nog niet goed, wat zijn weldoener hem daar allemaal vertelde. Maar wel drong het tot hem door, dat hij altijd in dit

vreemde land zou moeten blijven, als hij toestemde in wat Tim hem aanbood.

„Nu?” vroeg Tim nog eens.

„Als. . . mijn moeder. . . nu eens niet. . .”

Gerrit waagde het niet, het vreeselijke woord uit te spreken.

„Och, mijnheer,” smeekte hij, „laat mij naar Holland gaan, om mijn moeder te zoeken. Ze leeft misschien toch nog. Ze kan wel verhuisd zijn, of in een ziekenhuis liggen. Misschien weet de post haar adres niet. . .”

„Gekheid,” viel Tim hem in de rede. „In zoo'n klein land kent de post iedereen. En als je in Holland aankomt, arm en alleen, wat zul je daar dan beginnen? Werk zal er daar ook wel niet voor je zijn, want in Europa heerscht overal werkeloosheid. En hier ga je een schitterende toekomst tegen.”

Het bleef lang stil in 't vertrek.

Tim dacht er over, dat hij geen recht had, den jongen bij zich te houden, als hij met alle geweld naar zijn land terug wou. Hij was nu sterk genoeg om de vermoedissen van een zeereis te doorstaan. En Tim was er van overtuigd, dat de jongen gaan zou, als hij hem toestemming gaf. Met bekommering dacht hij er aan, dat hij dan weer eenzaam zou achterblijven. Hij was van Gerrit gaan houden. En hij meende, dat Gerrit zich ook aan hem had gehecht. Was 't dan alleen maar dankbaarheid geweest?

„Dus je wilt beslist hier vandaan?” vroeg hij, toen Gerrit nog altijd bleef zwijgen.

„Als ik zeker wist, dat mijn moeder niet meer leefde, zou ik 't liefst hier blijven,” zei deze dadelijk. „U bent zoo goed voor mij geweest,” voegde hij er bij, terwijl zijn oogen vochtig werden.

't Zou hem toch verdriet doen, zijn vaderlijken vriend te moeten verlaten, zelfs al ging hij naar zijn moeder terug.

„Komaan, dat is betere praat,” zei Tim opgewekt. „Dan heb ik een plan. Als je bij mij blijft en ijverig studeert, gaan we over een paar jaar een snoepreisje naar Europa maken, wij samen. Dan bezoeken we ook je dorpje en zullen we weten, waarom je brieven niet beantwoord zijn geworden. Maar bij mij staat het vast, dat je arme moeder niet meer leeft. Anders had ze zéker geschreven. Nu, zullen we het dan zoo voor afgesproken houden?”

Wat moest Gerrit doen? Hij was nog zoo heel jong en had nog zoo weinig kennis van de wereld om hem heen. Hij was geheel afhankelijk van Tim, die wel van hem hield, en ook wel dacht, dat hij handelde in Gerrits belang, maar die toch den jongen eigenlijk uit zelfzucht bij zich trachtte te houden. Indien hij het gewild had, zou hij gemakkelijk te weten hebben kunnen komen, of Gerrits moeder nog leefde. Dan had hij eenvoudig inlichtingen kunnen inwinnen bij het Nederlandsch consulaat. En dat wist Tim heel goed. Maar dat wilde hij niet. Het diende zijn plannen maar al te wel, dat die jongen blijkbaar ouderloos was. Nu had hij hem voor zichzelf alleen.

„Enkele jaren zijn gauw om,” voegde hij er bij, toen Gerrit nog aarzelde.

„Ik zou maar toehappen, jongen. Menigeen zou naar zoo'n kans verlangen.”

„Ik ben u ook erg dankbaar voor uw goedheid,” zei Gerrit eindelijk, „maar . . .”

„Nu, geen maren, je blijft dus hier en je zult zien, dat je er geen spijt van behoeft te hebben.”

Hiermee rekende Tim de zaak afgedaan, en begon voor Gerrit een nieuw leven in een vreemd land.

12. ANDA'S DROOM

Het was uit met de vroolijke spelletjes van het onafscheidelijke vijftal.

Stormen, regenvlagen en vochtige herfst-kilte, die langzaam winterkou werd, hielden hen binnenshuis.

Een enkele keer kwamen ze nog wel bij elkaar in het pakhuis van Kees Muien, om verstoppertje te spelen tusschen de vaten en balen; of op de groote zolder van het notarishuis, om wat te knutselen met de mecano-doos van Koos. Maar van het spelen in de duinen op vrije middagen kwam vooreerst niet veel meer. Te meer waar ze het erg druk hadden met hun huiswerk, want ze zaten midden in de repetitie voor 't Kerst-rapport. Gelukkig voor hen, hadden ze 't heele jaar goed hun best gedaan. Al te veel zorg behoefden ze zich over dat rapport niet te maken. Toen 't dan ook vacantie werd, konden ze er echt van genieten, want vader en moeder waren tevreden over de cijfers. Toch zagen ze elkaar in de vacantie niet dikwijls, want Koos en Daan gingen bij familie logeeren, Kees moest helpen in 't pakhuis en in de winkel, want tegen de feestdagen was 't drukker dan anders en Cas hielp zijn vader met 't herstellen van de schuit. Inge deed zoowat van alles. Hij reed met zijn vader mee in de auto, maakte zich in huis en hof verdienstelijk door houtjes te hakken, de kippen te verzorgen, met behulp van zijn timmerdoos gebroken speelgoed te repareren en verder besteedde hij zijn tijd aan het maken van een opstel voor de knapenvereniging. Met Anda was hij de beste vrienden.

Anda was geheel hersteld van de val en van de schrik. Ze woonde nu in 't huis van den dokter als vaste dienstbode en deed haar werk met ijver en toewijding. Haar weinige meubeltjes waren zooveel mogelijk in haar kamertje geplaatst en verder op de zolder opgeborgen. De hut in de duinen stond nu leeg en verlaten. De menschen van Disteldorp waren bijna vergeten dat Anda bestond, nu ze haar niet meer zagen met haar mandje aan haar arm. Haar bijnaam „de duinheks” raakte zodoende ook in 't vergeetboek. Misschien wist ze zelf niet eens, dat de menschen haar zoo genoemd hadden, want ze lette er nooit op, wanneer de kinderen haar al eens uit baldadigheid nariepen.

Langzamerhand werd ze ook meer gewoon in haar doen. Het gebeurde al zeldzamer, dat ze voor haar venster ging staan, om te staren in de verte naar iets dat niemand zag dan zij alleen.

Eens, op een stille Zondagmiddag, toen ze, wat Neeltje noemde, „haar bui” weer had, zat de kleine Tine bij haar op de grond met haar pop te spelen. Plotseling keek het kind op, getroffen door de stilte om haar heen.

En ze zag Anda staren.

„Wat zie je toch, Anda?” vroeg ze.

En toen ze geen antwoord kreeg, trok ze Anda aan haar schort en stootte zachtjes tegen haar arm, terwijl ze naast haar voor 't venster ging staan.

„Anda, wat zie je toch buiten?”

Plotseling wendde Anda zich af van het raam. Ze ging zitten en nam het kind op haar schoot.

„Wil je zoo graag weten wat ik zie, kleintje? Anda wil 't je wel vertellen, maar 't is geen vroolijk verhaal, hoor.”

„Ja, ja, vertellen,” vleide Tineke. Ze was dol op ver-

tellen. En Anda zou zeker een nieuw verhaaltje weten, dat ze nog nooit gehoord had.

„Nu dan,” begon Anda, „ik zie daarbuiten een woeste zee en huizenhooge golven.

In die golven dobbert een schip. Het wordt heen en weer geslingerd. Nu eens heffen de golven het hoog op en dan weer ploffen zij het in de diepte neer. Eindelijk smijten zij het op de rotsen te pletter. De scheepelingen worstelen met de golven. Ze probeeren naar 't land te zwemmen. Maar de golven zijn zoo woest. Ze zinken weg. Ze kunnen zich niet redden. . . .

En ik kijk uit of ik mijn jongen er bij zie, maar het gebeurt zoo ver en de avond valt. Ik kan niets meer onderscheiden. Nu is alles voorbij. De zee is kalm. Maar het schip is weg en de menschen zijn weg. En ik weet niet, of hij nog gered is. . . .”

„Heb je dat gedroomd, Anda?” vroeg het kind, toen de vrouw zweeg.

„Gedroomd? nee, ja, misschien wel.” Anda zuchtte. Ze zette het kind weer op de grond, waar het stil met haar poppen ging spelen, wat onder de indruk van Anda's vreemd verhaal.

Anda keek niet meer naar buiten, maar ging zitten lezen in het Bijbeltje, dat Tine haar gebracht had, die middag toen ze mevrouw van haar levensleed verteld had.

Nu hoopte ze nog altijd op de terugkeer van haar zoon, maar niet meer zooals vroeger.

Toen voelde ze het als een groot onrecht, dat hij haar ontnomen was. Nu begon ze dat dwingend terugverlangen van wat God haar ontnomen had, te zien als opstand tegen Zijn wil. Nu bad ze dikwijls vurig om de terugkeer van haar jongen, wat ze vroeger nooit gedaan had. Maar tegelijk wist ze, dat, als God haar

gebed verhooren zou, zij die verhooring dan niet ontving als een recht, maar als een onverdiende gunst.

Anda bad echter niet alleen om de terugkeer van haar zoon, maar ook om vergeving van haar zonden. Ze zag nu, dat haar leven, heel haar leven één groote zonde tegen God was geweest. En dat maakte haar dikwijls bedroefd. Doch, als ze dan haar Bijbeltje nam en las hoe de Heere Jezus zegt: „Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekeering”, dan werd ze weer getroost.

En wonderlijk was het, hoe het verdriet om haar jongen dan minder schrijnde.

Toch kon niemand het haar uit het hoofd praten, dat hij nog leefde. Dat bleef ze vast gelooven.

13. DOKTERS PLAN

Op een donkere namiddag in de Kerstvacantie, een paar dagen voor Nieuwjaar, zaten dokter Klip-land en zijn vrouw in de erker van de huiskamer.

Dicht bij de vroolijk vlammeende haard stond 't witte wiegje, waarin broertje lekker sliep.

Inge was met Tineke naar zijn kamertje gegaan, om haar poppenledikantje te repareren.

Na een bescheiden tikje op de deur kwam Anda binnen met een warme kruik, die ze zorgvuldig bij de voetjes van 't kindje in de wieg lei. Toen verdween ze weer, de deur zacht achter zich sluitend.

„Zoo'n trouwe zorg hebben we nog nooit gehad,” zei mevrouw glimlachend. „Ze denkt letterlijk om alles. Jammer, dat ze niet van haar droombeeld is af te brengen.”

„Doet ze nog dikwijls zoo vreemd?” vroeg de dokter.

„Niet zoo vaak meer als vroeger, maar ze kan 't denkbeeld maar niet loslaten, dat haar jongen nog leeft. Ze zegt, dat ze het van binnen voelt.”

De dokter zat lang in gedachten verzonken. Eindelijk keek hij op en zei:

„'t Zou toch kunnen zijn, dat ze gelijk had. 't Is meer gebeurd, dat iemand terugkeerde, die al lang doodgewaand was.

En als zij het nu zóó sterk gevoelt. . . . Ik wou, dat we haar zekerheid konden verschaffen.”

„Dat wou ik ook,” zei mevrouw.

„Maar wáár ter wereld moeten we zoeken? Hoe kunnen we ooit te weten komen, of die jongen nog leeft. Hij kan zoowel bij de zwarten in Afrika zitten, als bij de Chineezen, of . . . .”

De deur werd met een vaart opengegooid en Tine stormde binnen, het poppenledikantje voor zich uitdragend.

„Kalm, kalm,” vermaande vader, maar Tine hoorde het niet eens.

„Het is weer heel, Moeder,” juichte ze. „Knappe Inge, hè?”

„Nou,” prees moeder, het ledikantje bekijkend. „Die Inge kan toch maar van alles.

Zet de radio maar aan, vent,” voegde ze er bij, toen Inge ook de kamer binnenkwam. „Het kinderuurtje zal zoo beginnen en Tine wil graag luisteren, is 't niet?”

„Nou, fijn!” juichte Tine, en nestelde zich bij moeder op schoot.

Even later zat ze knus te luisteren naar een mooie vertelling. En Inge, al was hij „de groote broer”, luisterde nog even graag mee.

Maar dokter en mevrouw waren met hun gedachten bij heel iets anders.

Plotseling stond de dokter op, liep een paar maal de kamer op en neer en ging dan weer zitten, terwijl hij zachtjes floot.

Zijn vrouw keek hem verwonderd aan. Hij zag het en knikte haar toe, terwijl hij met een handbeweging aanduidde, dat eerst de kinderen uit de kamer moesten zijn, voor hij haar kon vertellen, waarover hij dacht.

Toen de vertelling uit was, en Tine weer met Inge vertrok om samen wat in de ruime gang te ravotten, kon mevrouw dan ook haar nieuwsgierigheid niet langer bedwingen.

„Vertel eens gauw, je hebt wat verzonnen over Anda,” zei ze.

„O, o, wat verraad ik toch altijd m'n gedachten,” lachte de dokter.

„Ja, ik heb een plannetje in m'n hoofd. Het lijkt me de eenige manier om te weten te komen of Anda's jongen nog leeft.”

„Ik begrijp niet, hoe je 't aan wilt leggen,” zei mevrouw.

„Dan zal ik 't je vertellen,” zei de dokter. „Maar Anda mag er nog niets van weten en 't is beter dat de kinderen ook niets er van hooren. Ze mochten er eens met elkander over praten. En ik zou niet graag willen, dat Anda een woord er van opving en misschien hoop zou gaan koesteren, die weer teleurgesteld zou kunnen worden.”

Toen begon de dokter op fluisterende toon zijn plan aan mevrouw mee te deelen.

Mevrouw knikte telkens. Ja, zoo kon het misschien.

O, als dat toch eens gelukte. En als ze dan tegen Anda konden zeggen. . . .

Maar ze kwam niet verder met haar gedachten. De kinderen holden de kamer weer in. Ze waren die dag al bijzonder vroolijk. En de dokter stond op om de bezoeken te gaan afleggen, die noodig waren voor de uitvoering van zijn plan.

Toen hij met zijn auto wegtuifte, keek mevrouw hem door 't raam van de erker na. En in stilte bad ze, of de Heere het plan van haar man wou doen gelukken.

14. DE KLOKKEN LUIDEN

Het eenzame huis van Tim Jenkins weergalmde gedurende de Kerstvacantie van vroolijke, jonge stemmen.

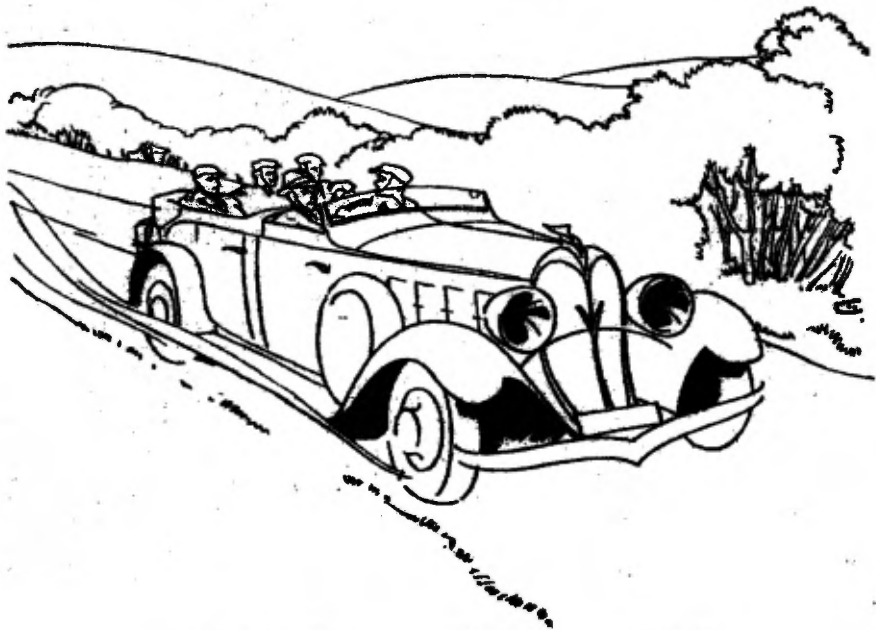
De ruime logeerkamers waren alle bezet en de oude James zwaaide z'n potlepel als een scepter over het steenen fornuis. Hij had het zoo druk met koken en bedienen, dat een paar jonge knechts van de plantage moesten zorgen voor de kamers en de bedden, van welke taak zij zich, naar het oordeel van James, zeer onvoldoende kweten. Overigens was hij wel in zijn nopjes met de gezellige drukte, die er van de ochtend tot de avond in het oude huis heerschte.

De gasten waren allen vrienden van Gerrit, die op school stond ingeschreven als Gurt Jenkins en van wien z'n schoolmakers niet beter wisten, of hij was de zoon van den rijken planter.

Zijn vader had er op gestaan, dat hij zijn vrienden voor de feestdagen zou uitnoodigen en ze waren graag gekomen.

Tim had hen zelf afgehaald met zijn groote auto. Zijn

chauffeur, Tom Darling, had op zekere dag, kort na de dood van zijn moeder, de plantage verlaten, om zijn geluk te gaan beproeven in de goudvelden van Klondyke. En Tim Jenkins hoorde nooit meer iets van hem. Zoo bleef ook het raadsel van de onbeantwoorde

Tim had hen zelf afgehaald met zijn groote auto. Blz. 93

brieven onopgelost, al had Tim zoo zijn eigen gedachten daarover, die de waarheid heel dicht benaderden. Het verheugde Tim, dat hij zich niet in den jongen Hollander vergist had. Hij behoorde op school tot de beste leerlingen en in de vacanties toonde hij belangstelling voor alles wat de plantage betraf. Den ouden James verblijdde hij dagelijks door zijn

gezonde eetlust. En de arbeiders mochten hem graag lijden om zijn hulpvaardigheid.

Toch vreesde Tim er voor, dat Gurt de vacaties in het groote, stille huis wat eentonig zou vinden. Daarom had hij er op aangedrongen, dat Gurt vrienden mee zou brengen en als een verrassing vonden de jongens bij hun aankomst radio in de zitkamer. Daar wist Gurt ook niets van, want Tim had tevoren altijd alles uit zijn huis gehouden, wat naar muziek leek. Nu klonken de vroolijkste wijsjes door 't huis, zoodat James soms dacht, dat de dagen van vroeger werkelijk teruggekeerd waren. Maar voor Gurt was de radio een dubbel genot. Wanneer de anderen zich vermaakten in de breede lanen rondom 't huis, of op de tennisbaan, die Tim ook al voor Gurt had laten aanleggen, sloop deze dikwijls ongemerkt naar binnen om een Hollandsch station aan te zetten. Want diep in zijn hart was en bleef hij een Hollandsche jongen. En het Hollandsch was immers de taal van zijn moeder. . . .

Kerstmis kwam en ging voorbij. Maar van het Kind in de kribbe, van den Heere Jezus, die de hemel verliet om op de aarde te lijden en te sterven voor zondaars, daarvan hoorden de vroolijke jongens in 't huis van Tim Jenkins niet.

Zoo kwam de Oudejaarsavond.

James had voor een overvloedig souper gezorgd. De jongens hadden de tafel met groen en bloemen en vruchten versierd. Uitbundig lachten ze om de kluchtige voordrachten, die ze om beurten ten beste gaven en de radio wisselde dat alles af met mooie muziek. Allen genoten. Een der jongens fluisterde zijn buurman in 't oor, dat zelfs Tim zijn stroef gezicht had weggeborgen en voor deze avond een ander had te voor-

schijn gehaald. Hij glimlachte om de vroolijkheid van de jongens en vertelde zelfs enkele grappige voorvallen uit zijn leven.

Plotseling begonnen door de radio de klokken te luiden. Het oude jaar was voorbij.

Allen werden stil en luisterden.

Dat luiden van de klokken deed Gurt aan zijn dorpje denken. En plotseling kwamen de herinneringen op hem aanstormen. Hij zag ze allen duidelijk voor zich, zijn vriendjes, zijn meester, zijn moeder. . . .

O, hij kòn zijn vaderland niet vergeten, hoe goed hij 't hier ook had.

Tim scheen zijn gedachten te raden, want plotseling stond hij op en schakelde de radio af.

Het werd opeens vreemd stil in de kamer.

„Kom,” zei Tim, „morgen moeten jullie er weer vroeg uit voor de autotocht, die we zullen maken. Het is nu kinderenbedtijd.”

Eenigszins verwonderd over dit plotseling besluit van de avond stonden de jongens op en wenschten hun gastheer en Gurt goedennacht.

„Wat kan die Jenkins vreemd doen,” zei Joe, een lange jongen, toen hij met z'n vriend Benoît op hun gezamenlijke slaapkamer nog wat over de avond nababbelde.

„En die Gurt dan?” antwoordde Benoît. „Ik keek juist naar hem, toen de klokken begonnen te luiden. Hij kreeg zoowaar tranen in zijn oogen.”

„Misschien dacht hij aan zijn moeder,” zei Joe, die niet beter wist of Gurt's moeder was dood.

„O, dat kan,” zei Benoît.

Geen van beiden vermoedden ze, dat het zoo wàs.

15. DOKTERS BOODSCHAP.

Hallo! is er hier dan niemand overgebleven?"
„De luide stem van dokter Rawling galmde door 't verlaten huis, tot ze zelfs het doove oor van James bereikte.

Met z'n handen vol meel, want hij kneedde juist deeg voor een reusachtige boterkoek, verscheen hij in de deur van de keuken.

„Ha, gelukkig toch één menselijk wezen," zei de dokter. „Is master Jenkins te spreken?"

„Wablief," zei James, met z'n hand aan z'n oor, waardoor hij z'n eene blozende wang met wit bepoederde, „ik begin een beetje doof te worden."

„Of Jenkins thuis is," herhaalde dokter Rawling zoo hard, dat James verschrikt een pas achteruit ging.

„Nee, dokter," zei hij, toen hij wat van de schrik bekomen was. „Hij is met de jongelui uit. Ze maken een autorit over de plantages. Maar het is gauw tijd voor 't diner en dus zullen ze wel aanstonds terugkomen."

„Goed, dan wacht ik," zei de dokter.

„Maar....e.... er is niemand ziek," waagde James op te merken.

De dokter schoot in een lach.

„Mag ik dan alleen maar komen als er iemand ziek is?"

„O, nee, nee," haastte James zich te antwoorden. „Wacht, ik zal dokter in de zitkamer brengen. En ik heb de thee klaar

Met z'n handen
vol meel,...

en houdt dokter van vruchtencake? Ik heb ze nog leeren bakken van mevrouw zaliger," voegde hij er zacht achteraan.

Weldra zat de dokter in een gemakkelijke stoel bij een venster en had James een tafeltje bijgeschoven, waarop een blad met thee stond en een schaal vruchtencake, voldoende om er een week van te leven.

„Zoo is het goed," prees de dokter. „Die Jenkins heeft een juweel van een kok."

„Maar proeft u de cake eens, dokter," zei James gevlaid. „In uw heele leven hebt u zoiets niet gegeten. Ik zeg dit niet om me zelf op te hemelen, o nee, maar 't is het recept, zie je, het recept."

Hij bleef staan tot de dokter van de cake genomen had en die als buitengewoon lekker roemde. Toen verdween hij voldaan naar de keuken.

Niet lang daarna kwam Jenkins met z'n vroolijk troepje aantuffen. Allen hadden roode gezichten van genoeg en van de kou en hongerige magen. Begeerig snoven ze de geuren op, die zich tijdens James' gesprek met den dokter door het huis verspreid hadden.

James had verzuimd, de keukendeur te sluiten, wat hij anders altijd deed, om z'n velerlei verrassingen niet te verraden.

De jongelui renden met veel gestommel de trappen op om zich in hun slaapkamers wat op te knappen en Jenkins ging naar de zitkamer, nieuwsgierig, wat dokter Rawlings hem te vertellen kon hebben. James had dadelijk tegen Jenkins gezegd, dat de dokter er was en dat hij de cake heerlijk vond.

Toen Jenkins binnentrad, stond dokter Rawling op en kwam hem met uitgestoken hand tegemoet.

„Dat is lang geleden, dokter," zei hij vroolijk.

„Ja, gelukkig voor u,” schertste de dokter.

„James was eerst maar matig met mijn komst ingenomen. Hij beweerde, dat er niemand ziek was.”

Jenkins' opgewekte lach wekte de verwondering van den dokter. Wat was die man veranderd. Zoo somber als hij vroeger was, zoo levenslustig zag hij er nu uit. Tim merkte, dat de ander hem met eenige verbazing aankeek en hij begreep de oorzaak.

„Ja, het bezit van een zoon vroolijkt iemand heelemaal op,” zei hij. „Geloof je wel, Rawling, dat ik in deze dagen opnieuw jong word?”

„Wel, dat doet me waarlijk genoeg. Je hebt dus nog geen spijt van je edelmoedigheid.”

„Kom nou, edelmoedigheid, edelmoedigheid,” weerde Tim af.

Hij schoof zijn stoel wat dichterbij die van Rawling en ging toen met gedempte stem voort:

„Ik wil eerlijk zijn tegenover jou, Rawling. Als oude studievrienden kunnen wij wel openhartig met elkaar spreken, nietwaar? Er was maar heel weinig edelmoedigs in me, toen ik den jongen bij me hield. Ik was mistroostig en levensmoe. Ik werkte, maar waarvoor? Ik stapelde de banknoten op, maar voor wie? Ik ontweek mijn vrienden met opzet, omdat ik eenzaam was en dat ook wilde blijven. Waarvoor zou ik omgang zoeken met menschen, die allen iemand bezaten om lief te hebben? Ze hadden mij niet nodig.

Toen vond ik Gurt. Hij was ook eenzaam. Hij had ook niemand. En ik stelde mij voor, hoe hij zich aan mij zou hechten, als ik hem bij mij hield. Ik zou werken voor hem, rijker worden voor hem. En hij zou mij weer moed geven om te leven. Begrijp je nu, dat het grootendeels zelfzucht was? Temeer . . . .”

Tim aarzelde om verder te gaan.

„Nu?” drong de ander aan.

„Temeer, waar misschien zijn moeder nog leeft.”

Rawlings wilde wat zeggen, maar bedacht zich.

„Soms vraag ik mij af, of ik wel recht heb, hem hier te houden. Het zou mij niet zoo heel veel moeite kosten om uit te vinden waar zijn moeder zich bevindt.

Je weet van die brieven, hè?”

De ander knikte.

„Soms verwijt ik mezelf, dat ik mij al te gemakkelijk heb laten overtuigen, dat zijn moeder dood is. Een eigenlijk onderzoek heb ik nooit ingesteld. En dat was toch mijn plicht geweest. Je ziet nu, wat er van die „edelmoedigheid” overblijft.”

„Maar dat onderzoek kun je toch nòg instellen,” zei de dokter.

„Daar schrik ik voor terug,” bekende Tim. „Ik zou den jongen niet meer kunnen missen.”

Rawling schoof onrustig met zijn stoel.

„Je maakt het me niet gemakkelijk,” zei hij, terwijl hij een notitieboekje te voorschijn haalde.

Op dat oogenblik klopte James bescheiden aan de deur, maar de heeren hoorden het niet.

„Wat bedoel je?” vroeg Tim.

Weer klopte James, nu wat harder.

„Ja,” riep Tim.

James stak zijn hoofd om 't hoekje van de deur.

„De jongeheeren worden zoo ongeduldig, mijnheer,” verkondigde hij bescheiden.

„Wel, dat is waar ook,” zei Tim. „Ze wachten op me met het diner. Wacht, James, zeg maar, dat de jongelui kunnen beginnen. Ik blijf nog wat met den dokter praten. Of nee, James, wil je even hier voor ons tweeën

dekken? Je vindt het toch wel goed?" wendde hij zich tot Rawling.

„Ik heb honger als een olifant," beweerde Rawling.

„Ik neem je uitnoodiging graag aan."

Toen James gedekt had en weer weg was, aten ze met smaak van de schotels, die door den ouden knecht waren klaargemaakt.

„Ik wou dat mijn keukenmeid een tiende part van James' kookkunst bezat," zei de dokter.

„Hij heeft dan ook vandaag zijn beste beentje voor-gezet," lachte Tim.

„Als ik dit malsche kippenboutje nog opgepeuzeld heb, zal ik je zeggen wat ik eigenlijk kwam doen," verklaarde de dokter. „Want je begrijpt zeker wel, dat ik geen vier uren ver kom rijden, alleen om hier cake en kippenbout te eten."

„Nee, daar zal wel een gewichtiger reden voor zijn."

Toen James had afgeruimd, haalde Rawling zijn notitieboekje weer te voorschijn en keek er even in.

„Juist," zei hij.

„Je moet weten, dat ik gisteren gezellig met mijn vrouw zat thee te drinken. Dat is iets heel bijzonders in mijn drukke praktijk. Het gebeurt hoogstens twee keer in de week. Om de gezelligheid nog te verhoogen, had Amelie de radio aangezet. Ik mag graag een stukje goede muziek hooren. Maar nu hoorde ik geen muziek, doch er werd iets omgeroepen dat me trof. Een Hollandsche dokter had aan een Amerikaansch om-roepstation verzocht, namens een moeder in Holland te informeeren naar haar zoon. Hij was ongeveer twee jaar geleden verongelukt en voer op de Bona Fide als koksmaat. Tot zoover kon ik het bericht verstaan. Maar of er toen een storing kwam, of dat de

Hollandsche namen zoo raar uitgesproken worden, maar uit de naam van den zeeman en uit het adres van de moeder kon ik niet wijs worden. Nu dacht ik zoo: de „Bona Fide”, was dat niet het schip, waarop Gurt voer? En de tijd klopt ook zoo ongeveer. Misschien is die moeder. . . . Maar. . . . e. . . . als je liever niet. . . . 't Kan ook wezen, dat het niet 'tzelfde schip is.”

„Onzin,” zei Tim hard. „Natuurlijk is 't de Bona Fide en de zeeman, die door zijn moeder gezocht wordt, is Gerrit Vlasman. Er waren geen twee koksmats op die boot.”

„Gerrit Vlasman,” ja, zoiets was 't wel, maar precies kan ik het niet meer zeggen. Enfin. Je weet nu mijn boodschap. Ik wil mij niet in je zaken mengen. Maar ik heb je altijd voor een eerlijk man gehouden. Zooals ik zeg, het zou je geen moeite kosten, je koest te houden. Geen haan die er naar kraaien zal, maar zooals ik zeg, ik weet dat je een eerlijk man bent.”

„Nu, schei maar uit,” bromde Tim. „Je bedóelt natuurlijk, dat ik schrijven moet naar dat omroepstation en nadere inlichtingen vragen. En dat ik dan Gurt naar zijn moeder moet terugsturen.”

„Zooals ik zeg,” herhaalde de dokter, „je bent altijd een eerlijk man geweest.”

„Vlieg in de lucht met je eerlijk man,” viel Tim ruw uit.

„Dag Tim,” zei Rawling en maakte dat hij weg kwam.

„Hij zal het wel doen,” mompelde hij, terwijl hij z'n motor aanzette.

Tim zag hem wegrijden. Met een somber gezicht bleef hij naar buiten kijken, zonder iets te zien. Eindelijk keerde hij zich met een ruk van 't raam af.

„Hij zal gelijk hebben,” mompelde hij. „Ik wil tenminste een eerlijk man worden.”

Langzaam liep hij naar zijn kantoor, waar hij een brief schreef naar het Amerikaansch omroepstation. Een brief met postzegel voor antwoord en het woordje spoed er op.

Twee dagen later kwam het antwoord.

Gerrits moeder leefde en zocht naar hem.

Die middag had Tim een lang gesprek met z'n pleegzoon.

16. DE OPLOSSING

Tim Jenkins was eerst allesbehalve blij met de wetenschap dat Gerrits moeder nog leefde.

Nu zou hij z'n pleegzoon misschien verliezen en dan zou hij weer eenzaam achterblijven, zonder doel om voor te werken. Nu beseftte hij eerst recht, hoeveel hij van Gerrit was gaan houden.

't Was maar gelukkig dat z'n jonge gasten spoedig moesten vertrekken. Want de gastheer liep rond met een peinzend, somber gezicht. En ze merkten wel, dat Gerrit ook niet met z'n gedachten bij hun vroolijke gesprekken was.

„Wat scheelt jou toch?” hadden ze hem verwonderd gevraagd.

„Dat zal ik jullie later misschien wel eens vertellen,” had Gerrit geantwoord. „Het is niets kwaads, maar ik kan het jullie nu nog niet zeggen.”

Hiermede moesten ze zich tevreden stellen.

Toen Tim en Gerrit hun gasten hadden weggebracht naar de bus, die hen weer naar huis zou voeren, en ze samen terugkeerden door de stille lanen van klapperboomen, spraken ze lange tijd geen van beiden.

Gerrit had 't ook moeilijk, evengoed als z'n vader. Zijn eigen vader had hij nauwelijks gekend. Maar die kon niet beter voor hem geweest zijn dan Tim Jenkins, die alles voor hem over had. Daarom had Gerrit hem lief, alsof Tim zijn eigen vader was. En daar hij wist hoe Tim al zijn toekomstplannen op hem gebouwd had, deed het hem verdriet, dat hij dien man zou moeten verlaten. Wat ondankbaar leek het ook.

En toch.... zijn moeder riep hem.... zijn eigen moeder.... mocht hij dan wegblijven? Hij wilde het ook niet.

Tim begreep wel iets van Gerrits strijd. En hij wist ook, met groote zekerheid, naar welke zijde de overwinning wezen zou. En nu peinsde hij over de mogelijkheid, dat hij Gerrit tòch voor zichzelf zou kunnen behouden.

Opeens verhelderde een glimlach Tims strakke trekken. „Wel,” riep hij opgewekt, „dat zou een mooie oplossing van de moeilijkheid zijn.”

Midden op het pad bleef hij staan, vlak voor Gerrit. „Wel, boy, we gaan ze halen.”

Hij keek Gerrit aan, maar deze begreep hem niet.

„Wie gaan we halen, Vader?” vroeg hij.

„Wie, wie? Wel, wie zouden we anders kunnen gaan halen dan je moeder? James wordt oud en wie zal mijn huishouden besturen als hij het over een poosje niet meer doen kan? Zou je moeder het willen, Gurt? Denk je, dat ze die verre reis zou willen maken en altijd hier blijven wonen? Heeft ze veel familie in Holland?”

„We hebben heelemaal geen familie,” zei Gerrit. „Ik denk, dat moeder best hier zou willen wonen. O, Vader, als dat eens gebeurde. Dan hoefde ik niet van u weg! Als dat toch eens kon.”

„Waarom zou 't niet kunnen?” lachte Tim. „Alles kan. Vooruit, laten we er gauw werk van maken.”

En hij begon zoo hard te loopen, dat Gerrit hem na moest draven.

Bij het huis stonden ze beiden stil.

„Schrijf jij nu aan dien burgervader van Düsseldorf,” zei Tim.

„Disteldorp,” verbeterde Gerrit lachend. „Nogal geen verschil.”

„Nou, Disteldorp dan, en vertel hem dat we zelf ons bij hem komen vertoonen. Dan kan hij je moeder vast voorbereiden op onze komst. Ik zal alles in orde maken voor de reis. Dat zal wel een paar dagen kosten, want ik moet iemand gaan opzoeken, die tijdens mijn afwezigheid mijn plaats hier inneemt. Maar dat komt alles terecht.”

Gerrit haastte zich, de brief te gaan schrijven en Tim werkte ijverig aan de voorbereiding voor de reis naar Holland.

Beiden voelden zich gelukkig.

Alles ging nu goed worden.

17. IN 'T VADERLAND

Op een koude, natte dag, in 't begin van Februari, zetten Jenkins en zijn zoon te Rotterdam voet aan wal.

Een fijne, ijzige motregen striemde hen in 't gezicht. Kaal stonden de boomen en loodgrijs welfde de lucht boven de stad.

„Hoe is 't mogelijk,” huiverde Tim, „dat die Hollanders zoo aan hun land gehecht zijn.”

„Maar 't regent hier niet altijd,” verdedigde Gerrit zijn vaderland. „Wij hebben ook mooie streken. Als de

bloembollenvelden in bloei staan en de zon schijnt er over, dan is er niets op de heele wereld zoo mooi, en als. . . ."

Maar Tim luisterde al niet meer. Hij had den chauffeur van een taxi gewenkt en maande Gerrit aan, vlug in te stappen.

De taxi bracht hen naar een der beste hotels van de stad.

In de gezellige zaal, die prettig verwarmd was, kwam Tims humeur weer wat op streek. En vooral was hij bijzonder tevreden over het maal, dat de kelner hun voorzette.

„Het Hollandsche weer zou mij niet lijken," plaagde hij Gerrit. „Maar de Hollandsche keuken is goed."

Het was die avond té laat geworden om nog naar Disteldorp te gaan. Daarom bleven ze die nacht in het hotel. Maar van slapen kwam voor Gerrit niet veel. De gedachte, dat hij weldra bij zijn moeder zou zijn, hield hem uren wakker. En toen hij eindelijk insliep, bleef ze hem in de droom bezighouden.

. . . . .
Toen de burgemeester van Disteldorp werkelijk antwoord gekregen had op de radioboodschap, was dat wonderlijke nieuws al heel gauw in 't gansche dorp bekend. Iedereen sprak er over. Alleen Anda wist er niets van. De burgemeester had dadelijk den dokter opgebeld en die twee hadden een lang gesprek door de telefoon gehouden.

Toen de dokter eindelijk de hoorn aan de haak hing, liep hij zoo gauw hij kon naar zijn vrouw, om haar alles te vertellen.

„Wat is dat heerlijk!" riep mevrouw. „Welk een ongedachte blijdschap voor Anda."

„Ja, maar laten we voorzichtig met haar te werk gaan,”
waarschuwde de dokter. „We zullen 't haar niet ineens
vertellen. Ik ben er niet zeker van of haar zenuw-
gestel zoo'n schok zal verdragen. We moeten haar
langzaam er op voorbereiden. Maar dat kan ik gerust
aan jou overlaten.”

Ofschoon de dokter vond dat hij het voorzichtig voor-
bereiden van Anda gerust aan zijn vrouw kon over-
laten, zoo vond deze het toch een zeer moeilijke taak.
Vaker dan anders knoopte ze een gesprek met haar aan
en meestal wist ze het zoo te leiden, dat Anda over
haar zoon begon te praten.

„Wel,” zei mevrouw dan, „'t zou me nu ook niets meer
verwonderen, als hij de een of andere dag eens on-
verwachts terugkwam. 't Is meer gebeurd. Blijf maar
hopen en bidden, Anda.”

't Deed de trouwe ziel goed, dat ze met haar mevrouw
zoo vrijuit spreken kon. En bovenal, dat ze óók ge-
loofde in de terugkeer van haar zoon. En toch, de
laatste tijd rees dikwijls twijfel in haar hart. Het wach-
ten duurde zoo lang. En dan kon ze er ook weer over
tobben, dat ze haar jongen nooit gewezen had op den
Heere Jezus, die de vermoelden en belasten tot Zich
roept en hun rust geeft.

Als ze dat verzuim nog eens goed zou kunnen
maken. . . .

. . . . .
Laat in de avond was de motregen opgehouden. Toen
Tim en Gerrit de volgende morgen in een taxi stapten
om naar Disteldorp te gaan, scheen de zon vroolijk
over het drukke stadsgewoel.

„Zoo bevalt 't mij beter,” zei Tim.

„En wat zegt mijn boy er van?”

De boy zei niet veel. Al zijn denken was gericht op het doel van de reis. Hij had een gevoel, alsof hij om de minste aanleiding hevig zou kunnen gaan schreien. Tenslotte dacht hij niet meer geregeld. Er was slechts één woord, dat hem uit alles tegenklonk, uit 't geronk van de motor, uit de geluiden van de stad, uit 't suizen van de wind, zelfs uit 't gillen van de stoomfluiten der fabrieken. Overal hoorde hij slechts het woord „moeder”.

Tim had een telegram aan den dokter gezonden. Dus wisten ze van hun komst af.

Nu had mevrouw geen geduld meer om de waarheid langer voor Anda te verzwijgen. Bijna juichend vertelde ze 't haar: „Hij komt, Anda, je jongen komt. Hier, lees zelf maar.”

Anda wist eerst niet, of ze mevrouw goed begreep. Ze begon te beven. Kon 't mógelijk zijn, dat háár jongen, haar Gerrit, werkelijk terugkwam?

Ze had 't al die tijd gehoopt, ja stellig verwacht. En nu 't werkelijk gebeurde, leek het haar iets onmogelijks.

„Toe, Anda,” drong mevrouw, wat ongerust, „zeg eens wat terug. Kijk, hier is 't telegram, lees zelf maar.”

Anda keek naar het telegram, maar de letters zag ze niet.

„Zou God zóó goed voor mij zijn?” kon ze eindelijk uitbrengen.

Toen barstte ze in snikken uit.

En dat was gelukkig. Nu brak de spanning. En toen ze weer kalm geworden was, zond mevrouw haar naar haar kamertje om zich netjes aan te kleeden.

Neel nam met vreugde het werk van Anda op zich.

Toen Anda alleen was op haar zolderkamertje, knielde ze neer voor de stoel, waarop ze zoo dikwijls had zitten

uitkijken over de wijde zee. Nu behoefde ze niet meer uit te zien, nu was hij gekomen. Ze wilde God danken voor zooveel geluk. Maar ze kon geen woorden vinden. Alleen herhaalde ze telkens: „Ik heb het niet verdiend, ik heb het niet verdiend”. Doch de Heere wist wel, wat zij Hem zeggen wilde.

18. BESLUIT

Wie was in staat, de diepe vreugde te peilen van moeder en zoon, toen ze elkaar eindelijk ontmoetten?

Alle zorg en verdriet, alle verlangens en teleurstellingen waren vergeten, alsof ze nooit bestaan hadden.

Het was Anda soms, of ze weer droomde zooals vroeger. Zou ze straks wakker worden en weer alleen zijn?

Maar de vroolijke stem van haar jongen benam haar die vrees.

Ze kon hem niet genoeg aankijken. Hij was zoo lang geworden en zoo bruin. En hij gedroeg zich zoo netjes in 't gezelschap van de doktersfamilie. Dan was hij echt de zoon van den rijken Amerikaan. Maar toch was en bleef hij háár eigen jongen, dat las ze in zijn trouwe oogen.

Reeds dadelijk, nadat de eerste aandoeningen der ontmoeting voorbij waren, had Tim Anda verteld, wat zijn plannen waren.

.... toen ze elkaar eindelijk ontmoetten.

Hij hield van opschieten en kon niet lang van zijn plantage wegblijven. Bovendien moest Gurt ook weer naar school. En daarom stelde hij Anda voor, dat ze over een week al met hen mee zou gaan, voorgoed.

Natuurlijk verstond Anda geen woord van wat hij haar vertelde, maar Gerrit deed dienst als tolk.

Dat was een heel ding om over te beslissen.

Anda wist niet dadelijk, wat ze antwoorden moest.

Dokter Klipland en mevrouw waren er ook ten zeerste door verrast.

Toch, toen ze er rijpelijk allen over gesproken en gedacht hadden, raadden dokter en mevrouw Anda aan, het voorstel van Tim aan te nemen. 't Was prachtig voor de toekomst van Gerrit. En Anda zelf zou voor haar leven bezorgd zijn.

Tim vertelde haar van James, die zoo oud werd en noodzakelijk hulp moest hebben.

En Gerrit beschreef haar de prachtige omgeving van het ruime huis, dat door kokospalmen en ooftboomen omringd was.

Ze zou de huishouding geheel naar haar eigen zin mogen inrichten en . . . . ze zou altijd voor haar jongen kunnen zorgen.

Mevrouw Klipland, die aan alles gemerkt had, dat Tim zonder God in de wereld leefde, vroeg, of er dicht bij de plantage ook een kerk was. Want Anda wilde graag 's Zondags naar de kerk gaan.

„Mij wel,” antwoordde Tim onverschillig. „Er is een kerk, maar op enkele uren afstand. Ik wil er haar echter met de auto wel heenbrengen.”

Zoo redeneerde hij alle bezwaren weg, zoodat Anda tenslotte toestemde.

Tim was hierover zoo verheugd, dat hij aan Inge

vroeg, of die geen vrienden had. Hij wilde Gerrit een prettige avond in Holland bezorgen, maar dan moest er een troepje jongens zijn om de gezelligheid te verhoogen.

Inge, die al aardig Engelsch sprak, vertelde toen van Koos en Kees en Daan en Cas en van hun avontuur met Anda in de duinen. En van de tocht met Pleuns boot in de mist. En mevrouw deed er het verhaal van Tineke bij, hoe ze verdwaald was en in Anda's hut een schuilplaats gevonden had.

„Wel, die hut moet ik zien voor ik wegga,” lachte Tim. „En die jongens moet je uitnoodigen, die hebben wel wat verdiend voor hun dapperheid.”

De volgende dag wandelden Tim en Gerrit en Inge door de duinen. En Gerrit vernam daar het verhaal van zijn moeders leven, alleen in die vervallen hut.

En 's middags kwamen Inges vrienden, met hun Zondagsche kleeven aan, in het doktershuis bij elkaar, om kennis te maken met Tim en zijn pleegzoon.

Bij het afscheid gaf Tim hun elk een aandenken. Het was een zilveren potlood.

Of de jongens ook blij waren. En 's avonds, toen mevrouw en Anda druk bezig waren met koffers pakken, werd er een kostbaar geschenk bezorgd voor den dokter en voor mevrouw: een prachtige, antieke koperen bouilloir. Mevrouw had zonder erg in een gesprek over antiquiteiten gezegd, dat ze zoo'n ding zoo erg mooi vond. En dokter had ook gezegd, zooveel van antiek te houden.

Zoo betuigde Tim zijn dank voor de gastvrijheid, die hij in het doktershuis genoten had.

En Tine kreeg een pop, zoo mooi als ze nog nooit gezien had.

Zelfs Neel keek vergenoegd neer op de rijksdaalder, die Tim haar bij 't afscheid in de hand drukte.

De volgende dag bracht de heele familie Klipland hun gasten weg naar Rotterdam, waar ze elkaar voor 't laatst zouden zien.

De auto, die propvol zat, werd nagewuifd door Inge's vrienden en door Neel.

„'t Was toch een goed mensch, die Anda,” zei Neel, terwijl ze een traan wegpinkte. „Mevrouw zal niet licht zoo iemand terugkrijgen.”

De doktersfamilie bracht Tim en Gerrit en Anda naar de boot.

„Dank, dank voor alles,” zei Anda, toen ze voor 't laatst afscheid nam.

Ze beloofden elkaar te schrijven. En toen de boot vertrok, wuifden ze elkaar toe zoolang ze konden.

Zoo ging Anda naar 't verre land. En de doktersfamilie keerde naar Disteldorp terug.

Een tijdlang werd Anda's geschiedenis in Disteldorp druk besproken. Later vergaten de menschen haar.

Maar Inge en Koos en Daan en Kees en Cas vergaten haar nooit.

Inge werd dokter en kwam in een groote stad te wonen.

Koos bleef in Disteldorp en volgde zijn vader daar als notaris op.

Daan werd dominee op een van de eilanden.

Kees kwam in de zaak van zijn vader.

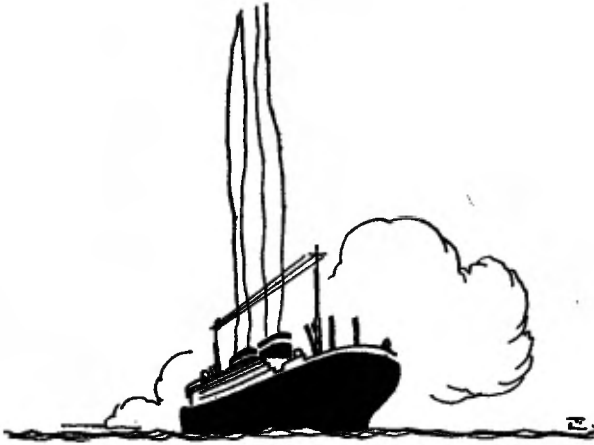
En Cas bevoer als stuurman de groote zee.

Zelden ontmoetten ze elkaar. Doch het zilveren potlood bewaarde de herinnering aan de vriendschap van hun jongensjaren.

In Tims woonkamer hing een kleine schilderij, een ge-

geschenk van Gerrit aan zijn moeder. Ze stelde voor een hut, midden in woeste, eenzame duinen. Onder die schilderij stond in Anda's onbeholpen letters:

Als mij geen hulp of uitkomst bleek,
Wanneer mijn geest in mij bezweek,
En overstelpt was door ellend,
Hebt Gij, o Heer, mijn pad gekend.

INHOUD

	Blz.
1. Een vrije middag	7
2. De duinhut	12
3. In de witte boot	15
4. „Hij is er niet bij”	23
5. Veilig thuis	28
6. Bij Pleun de schelvisch	34
7. Tine's tocht door de duinen	38
8. Van angst en blijdschap	45
9. Beschermers	54
10. Uitgestelde hoop	66
11. In 't verre land	73
12. Anda's droom	87
13. Dokters plan	90
14. De klokken luiden	93
15. Dokters boodschap	97
16. De oplossing	103
17. In 't vaderland	105
18. Besluit	109

Voor kinderboeken vrage men onzen catalogus.